

چکیده مقالات

دومین کنفرانس ملی آینده‌پژوهی

جمهوری اسلامی ایران

با رویکرد فناوری اطلاعات و ارتباطات

بهار ۱۳۹۴

مؤسسه پژوهشی مدیریت راهبردی فاتح
(تحت نظارت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)

شماره ثبت: ۳۲۳۷۹

عنوان کتاب: چکیده مقالات دومین کنفرانس ملی آینده پژوهی جمهوری اسلامی ایران با

رویکرد فناوری اطلاعات و ارتباطات

گردآورندگان: دکتر روح اله تولایی و دکتر محمدرضا مردانی

برگزار کننده کنفرانس: مؤسسه پژوهشی مدیریت راهبردی فاتح پژوه آینده

ناشر:

تاریخ نشر: چاپ اول بهار ۱۳۹۴

دبیرخانه کنفرانس: تهران، ولنجک، دانشگاه شهید بهشتی، مرکز رشد واحدهای فناوری، طبقه

اول

تلفکس: ۰۲۱۲۲۴۶۱۶۰۴ - تلفن همراه: ۰۹۱۹۲۵۴۹۹۰۹

نشانی اینترنتی: & <http://www.isconferences.ir/ifpa> www.ifpa.ir

Email: info@ifpa.ir

کلیه حقوق این اثر برای مؤسسه پژوهشی مدیریت راهبردی فاتح © محفوظ است.

استفاده از کلیه مطالب با ذکر منبع آزاد است.

فهرست مطالب

چکیده مقالات بخش ارائه شفاهی

- عوامل کلیدی و روندهای تاثیرگذار بر آینده فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی ایران..... ۱۸
عبدالحسین بختیاری، ایرج مرادی و زهره میرحسینی
- بررسی ابعاد آواتاریسم و تأثیر آن بر تحولات آینده فرهنگ ایرانی - اسلامی (با استفاده از رویکرد GBN در تدوین سناریو)..... ۱۹
روح‌الله تولایی، محمدمیلاد احمدی
- آینده نگاری توسعه زیرساخت های فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور در فضای مجازی با تاکید بر روش سناریو..... ۲۰
مهدی عمرانی، محسن بهرامی و مسعود شفیعی
- ارائه الگوی پیشنهادی مدیریت و مقابله با حوادث امنیت رایانه ای آینده در سازمان های دولتی کشور..... ۲۱
مهدی عمرانی، محسن بهرامی، مسعود شفیعی
- واکاوی پدیده آواتاریسم با روش تحلیل لایه‌ای علت‌ها..... ۲۳
سعید خزائی، علی‌رضا نصرتی، فاطمه تکلوی
- شبکه های اجتماعی؛ بستر ظهور احزاب مجازی و کاربست های آنها در انتخابات آینده ایران..... ۲۴
مصطفی حسینی گلکار، محمد مهدی مولائی
- ترسیم افق داده کاوی از طریق آینده پژوهی..... ۲۵
علی مهماندوست، سجاد شکوهیار
- ارائه روش شناسی برای آینده نگاری شهرهای هوشمند: مطالعه موردی نقشه راه شهر هوشمند تبریز در افق ۱۴۰۴..... ۲۶
مهدی قلیزاده، حسنعلی اصغری، عین‌الله کشاورز ترک
- چکیده مقالات بخش چاپ در مجموعه مقالات**
- آینده‌پژوهی وب و ارائه رویکرد معنایی در راستای بهبود نتایج جستجو..... ۲۷
مریم مخبری، کمال میرزایی، سیما عمادی
- بررسی فرصت ها و راهکار های تقویت فرهنگ ایرانی - اسلامی در فضای مجازی..... ۲۹
محمد امین حقیگو

- ضرورت آینده پژوهی در استفاده از تکنولوژی های نوین سیستم های پرداخت مبتنی بر تلفن همراه (NFC) ۳۱
عطیه بهشتی، محمدتقی تقوی فرد
- طراحی و استقرار یک سامانه خبره جهت رصد و دیده بانی و ترازبانی در جهت توسعه کسب و کار سازمان (مطالعه موردی یک سازمان تکنولوژی محور)..... ۳۲
محمد جمالی، نیما ذاکری، احمد مطهری نیا
- آینده پژوهی فرصت ها و تهدیدات شبکه های اجتماعی برای جوانان (با استفاده از تکنیک چرخه آینده)..... ۳۳
روح الله تولایی، زهرا صباغی، حمیدرضا طوطیانوش
- آینده پژوهی مقررات گذاری صدور پروانه های سرویسهای ارتباطی و فناوری اطلاعات..... ۳۴
فاطمه کنعانی، نادیا کلانتری، مهدی فسنتقزی
- کشف وب سرویس با در نظر گرفتن نیازمندی ها و اولویت های کاربران..... ۳۵
مینا کریمی، محمدرضا خیامباشی
- واقعیت مجازی و توسعه صنعت گردشگری..... ۳۶
محمد کشاورز، فرزاد اکبری نژاد، سهیل صادقی
- تدوین نقشه راه فناوری شبکه ی هوشمند توزیع برق..... ۳۷
مارال محقق منتظری، بابک شیرازی
- آینده پژوهی دولت الکترونیک تحلیل مفروضات و مناسب ترین رویکرد..... ۳۸
مصطفی حسینی گلکار
- شناسایی تحولات آینده فناوری اطلاعات و ارتباطات و پیامدهای آن بر سازمانهای دولتی (کاربرد روش دلفی)..... ۳۹
مهدی عباسی
- تحلیل روند سیستم های هوش تجاری و فناوری های آن..... ۴۰
میثم حیات داودی، امیر محترمی
- ارائه ی چارچوبی برای ارزش ایجاد شده از طریق رسانه های اجتماعی در کسب و کارها..... ۴۱
رزا همت خواه، شهریار محمدی
- آینده پژوهی فناوری داده های بزرگ در ایران..... ۴۲
عصمت الفباغی، مهدی جوانمرد

۴۳..... رویکردها و ابزارهای نوین موثر در آینده پژوهی هوشمندی کسب و کار.....
فرشاد وحیدپور، سجاد شکوهیار

۴۴..... بررسی موردی برنامه ریزی استراتژیک در کشورهای پیشرفته.....
اشرف کریمی راهجردی

چکیده مقالات بخش پوستر

۴۵..... آینده پژوهی فرهنگ و ارزشها در فضای مجازی.....
زهره عظیمی نیا

۴۶..... اعمال پارامترهای کیفی در ترکیب و جایگزینی سرویس های وب معنایی مبتنی بر عامل های هوشمند.....
وحیده دشتی اول، سیما عمادی

۴۸..... آینده هوش تجاری در شبکه های اجتماعی.....
نگار ماهبد، امیر سینا واقفی

۴۹..... بررسی تاثیر فناوری اطلاعات در کسب و کار و نقش آن در ایران.....
ملیحه بینشیان

۵۰..... تاثیرات فن آوری های رسانه ای نسل جدید بر آینده آموزش.....
سارا مسعودی، سیاوش صلواتیان

۵۱..... بررسی پیشران های فناوری موثر بر رسانه ها.....
سارا مسعودی

۵۲..... ارائه راهکار جهت استفاده بهینه از شبکه های اجتماعی با استفاده از تحلیل آماری مزایا، معایب و آسیب ها.....
زهره محیاپورلری، حکیمه پورشاه آبادی، عبدالله فرهادی افشار

۵۳..... تأثیر متقابل شبکه های اجتماعی بر انزوای اجتماعی نسل جوان.....
همایون مؤتمنی، شیما شفیعی، فاطمه خلج

۵۴..... بررسی روش های رتبه بندی و کشف وب سرویس بهینه.....
مینا کریمی، محمدرضا خیام باشی

۵۵..... پیامدهای منفی شبکه های اجتماعی در اوقات فراغت دانش آموزان.....
همایون مؤتمنی، شیما شفیعی، فاطمه خلج

- ۵۶..... بررسی آسیب‌های شبکه‌های اجتماعی در زندگی کاربران
همایون مؤتمنی، شیما شفیعی، فاطمه خلج
- ۵۷..... ظهور شبکه‌های اجتماعی و تأثیرگذاری آن‌ها در زندگی بشر
همایون مؤتمنی، شیما شفیعی، فاطمه خلج
- ارائه روش ترکیبی از اثرانگشت، عنیبه و مشخصات فردی با استفاده از منطق فازی برای افزایش امنیت بالا و تشخیص هویت کاربر در سیستم‌های خودپرداز..... ۵۸
جواد حمیدزاده، ابوالفضل غفاری نژاد، شهاب یاری هیبت
- بررسی راهکارهای سیستم‌های چند عامله در بهبود چالش‌های شبکه‌های بین خودرویی
موردی..... ۵۹
علیرضا محمدی گهر، ناصر مزینی
- چشم‌انداز کاربرد شبکه‌های حس گر بی‌سیم در سیستم‌های اندازه‌گیری علائم حیاتی..... ۶۰
اردشیر قیامی، فروغ مژدهی، یوسف کاکاوندی
- ۶۱..... بررسی تأثیر هوش تکنولوژیکی بر عملکرد رقابتی بنگاه‌ها
فاطمه هادی
- ۶۲..... پژوهش و توسعه در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات.....
بهنام رزاق منشی

چکیده مقالات پذیرفته شده

- آینده نگاری تحقیق و توسعه فناوری اطلاعات در ایران: موانع، چالشها و سازمانهای
اثربخش..... ۶۳
منصور شیدائی، علیرضا طالب پور، علی رضائیان
- ۶۴..... ضرورت مطالعات آینده پژوهی در ارتباطات بینش و روشها بر منطق تحول رسانه ای
آینده پژوهی پیامدهای فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در مقابله با جنگ نرم..... ۶۵
مصطفی خودسیانی، رضا کشاورز، رضا مقیسه
- ۶۶..... آینده پژوهی در داده کاوی صحبت‌های عابرن پیاده سناریو نگاری خلاقانه طبق نیاز.....
محمدجواد کرمی بروجنی؛ شهره آجودانیان؛ محمد داورپناه جزی؛ سمیه کرمی بروجنی
- ۶۷..... جهت‌گیری‌های آینده در حوزه پردازش توده داده‌ها.....
امیر یوسفی
- ۶۸..... ضرورت آینده پژوه فلسفه اینترنت نگاهی از منظر معرفت‌شناختی و هستی‌شناختی.....
موسسه پژوهشی مدیریت راهبردی فاتح

مختار جعفری، صادق سلیمانی

- عوامل کلیدی و روندهای تاثیرگذار بر آینده فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی ایران ۷۰
عبدالحسین بختیاری، ایرج مرادی و زهره میرحسینی
- آینده پژوهی فرهنگ در فضای مجازی ۷۱
محمد مشایخی
- چشم انداز جایگاه رایانش ابری در ایران ۷۲
سعید حاجی علیان، مرتضی یادگاری، راضیه جوادیان، فرشته فیروزیان
- راه حل معماری بیگ دیتا در دریافت بیش از داده رسانه های جمعی ۷۴
سعید گلزار
- روش های آینده پژوهی فناوری اطلاعات با تاکید بر روش تحلیل اختراعات ۷۵
علیرضا انصاری اردلی

۱. مقدمه

در دنیای امروز تغییرات با آهنگی بسیار پرشتاب رخ می‌دهند. تغییرات فناوری و به دنبال آن تغییر در دیگر جنبه‌های زندگی و سازمان، افزایش روزافزون وابستگی متقابل کشورها و ملل از جنبه‌های گوناگون، تمرکززدایی جوامع و نهادهای موجود که به دلیل گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات شتاب بیشتری یافته است، تمایل روزافزون به جهانی شدن به همراه حفظ ویژگی‌های ملی، قومی و فرهنگی و بسیاری عوامل دیگر، لزوم درک بهتر از "کاربردها"، "تغییرات" و "آینده" را برای دولت‌ها، کسب و کارها، سازمان‌ها و مردم ایجاد می‌کند. آینده اساساً دارای عدم قطعیت است، با این همه آثار و رگه‌هایی از اطلاعات و واقعیت‌ها که ریشه در گذشته و اکنون دارند، می‌توانند رهنمون ما به آینده باشند. «تصمیم‌گیری بر پایه صرفاً چندین آینده محتمل بر اساس تجارب گذشته»، غفلت از رصد تغییرات آتی و پاسخ مناسب و به موقع را در پی خواهد داشت و با عدم موفقیت روبرو خواهد شد.

از طرفی گسترش فزاینده فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی بویژه شبکه‌ی جهانی اینترنت و آثار چشمگیر آن در ابعاد زندگی فردی و اجتماعی، و لزوم سرمایه‌گذاری وسیع و هدفمند در جهت بهره‌گیری حداکثری از فرصت‌های ناشی از آن در جهت پیشرفت همه جانبه کشور و ارائه خدمات گسترده و مفید به اقشار گوناگون مردم و همچنین ضرورت برنامه‌ریزی و هماهنگی مستمر به منظور صیانت از آسیب‌های ناشی از آن، ضرورت مطالعات آینده پژوهی و آینده نگاری در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات و فضای مجازی را جهت شناخت آینده و برنامه‌ریزی کارآمد و اثربخش برای آن ایجاد می‌نماید.

در همین راستا "موسسه پژوهشی مدیریت راهبردی فاتح (تحت نظارت وزارت علوم تحقیقات و فناوری)" پس از برگزاری نخستین کنفرانس ملی آینده پژوهی جمهوری اسلامی ایران در اسفندماه ۱۳۹۱ و شناسایی قطب‌های علمی و مراکز علمی معتبر کشور و فعالیت‌های پژوهشی ایشان در حوزه‌های مختلف آینده پژوهی، اکنون با رویکردی تخصصی اقدام به برنامه‌ریزی و برگزاری "دومین کنفرانس ملی آینده پژوهی جمهوری اسلامی ایران با رویکرد فناوری اطلاعات و ارتباطات" با همکاری سایر دانشگاه‌ها و مراکز علمی پژوهشی کشور در تاریخ ۱۷ خردادماه ۱۳۹۴ نموده است.

دکتر محمدرضا مردانی (دبیر کنفرانس)

دکتر روح اله تولایی (دبیر کمیته علمی کنفرانس و عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی)

بهار ۱۳۹۴

۲. اهداف کنفرانس

هدف اصلی از برگزاری این کنفرانس ترسیم فضای آینده فناوری اطلاعات و ارتباطات و فضای مجازی در ایران با روش های آمیخته، توصیفی و آینده نگارانه و در قالب محورهای ۱۰گانه کنفرانس می باشد. همچنین سایر اهداف کنفرانس عبارتند از:

۱. شناسایی فرصت ها و چالش های پیش رو و محتمل فناوری اطلاعات و ارتباطات در ابعاد گوناگون کشور به منظور تصمیم سازی برای سیاستگذاران و متولیان امر در تدوین نقشه راه کشور و تعیین الزامات فرهنگی، آموزشی، مقرراتی و... مورد نیاز برای مواجهه و استفاده مطلوب از کاربردهای نوین ICT
۲. پیگیری و رصد تغییرات آینده علمی و تجاری و معرفی آخرین دستاوردهای تحقیقاتی و کاربردی در زمینه های تخصصی فناوری اطلاعات و ارتباطات
۳. توسعه و بسط دانش و تجربه جهانی آینده پژوهی با رویکرد بومی سازی و هنجاری سازی در حوزه تخصصی فناوری اطلاعات و ارتباطات
۴. تبادل آخرین دستاوردهای علمی- تحقیقاتی، پژوهشی و صنعتی توسط همه متخصصان و پژوهشگران مراکز دولتی و غیردولتی پژوهشی، دانشگاهی و صنعتی به منظور بهره مندی از آنها در تدوین برنامه ششم توسعه کشور.
۵. ارتقای جایگاه فناوری اطلاعات و ارتباطات جمهوری اسلامی ایران در رتبه بندی های مجامع بین المللی.

۳. محورهای کنفرانس

۱. آینده پژوهی فرهنگ و ارزشها در فضای مجازی

- تحقق اسناد بالادستی فضای مجازی جمهوری اسلامی ایران
- مولفه های فرهنگ ایرانی-اسلامی در فضای مجازی
- تولید و انتشار محتوای ایرانی-اسلامی در فضای مجازی
- جایگاه منابع انسانی در ایجاد و بکارگیری فناوری های نوین
- نقش اخلاق در فضای مجازی
- حق مالکیت معنوی در فضای مجازی

۲. آینده پژوهی شاخص های فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور

- دولت الکترونیک، حکمرانی و راهبری الکترونیک
- توسعه زیرساخت های فناوری اطلاعات و ارتباطات
- اقتصاد فناوری اطلاعات
- تجارت و کسب و کار الکترونیکی
- پژوهش و توسعه در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات
- سلامت و رفاه الکترونیکی
- بانکداری و بیمه الکترونیکی
- آموزش و یادگیری الکترونیکی
- شهروند و شهر الکترونیکی
- گردشگری الکترونیکی
- بسط قوانین و مقررات ناظر بر فضای مجازی
- عدالت الکترونیکی و خدمات الکترونیک قضایی

۳. آینده پژوهی فن آوریهای وب

- سرویس های مبتنی بر وب
- وب ۲ و فناوری های جدید
- وب معنایی
- مقیاس پذیری و قابلیت اطمینان در وب
- سامانه های مبتنی بر وب
- موتورهای جستجو

۴. آینده پژوهی شبکه های اجتماعی در ایران

- آنالیز شبکه های اجتماعی

- طراحی و پیاده سازی شبکه های اجتماعی
- کاربرد شبکه های اجتماعی
- استخراج اطلاعات از شبکه های اجتماعی
- مهندسی اجتماعی
- نسل دیجیتال (Digital Natives)
- انجمن های حرفه ای (Communities of Practice)

۵. آینده پژوهی سیستم های هوشمند در ایران

- سیستم های تصمیم یار
- هوش تجاری
- سازمانهای هوشمند (الکترونیکی)
- شهر های هوشمند (الکترونیکی)
- سامانه های خبره و یادگیرنده

۶. آینده پژوهی سامانه های چند رسانه ای در ایران

- راهکارهای تولید سامانه های چند رسانه ای
- پردازش متون، صوت و تصویر
- واقعیت‌های مجازی
- آواتاریسم
- پویا نمایی
- بازی های رایانه ای

۷. آینده پژوهی امنیت سایبری در ایران

- امنیت در حوزه‌های محاسباتی جدید (گرید، فراگیر، ابری، ...)
- پدافند غیرعامل سیستم‌های کامپیوتری (سیستم عامل، پایگاه داده‌ها، ...)
- امنیت شبکه
- امنیت تجارت الکترونیک و بانکداری
- تشخیص، مقابله و پاسخ به نفوذ و حمله
- تحلیل، تشخیص و مقابله با بدافزارها
- مدیریت و مقابله با حوادث امنیت رایانه‌ای
- حریم خصوصی و گمنامی

۸. آینده پژوهی فناوری های ارتباطی و سامانه های همراه در ایران

- شبکه های سیار و بیسیم
- فناوری های ارتباطی و شبکه های مخابراتی و ماهواره ای

- فناوری های ارتباطی و شبکه های نوری
- نرم افزارهای همراه
- خدمات همراه
- خدمات ارزش افزوده همراه
- محاسبات همراه و توزیع شده

۹. آینده پژوهی کاربردهای رایانش ابری در ایران

- رایانش ابری
- رایانش توری
- رایانش خوشه ای
- مسائل عملی در رایانش ابری
- مسائل امنیتی در رایانش ابری
- توده داده ها (Big Data)

۱۰. آینده پژوهی نوآوری در فناوری های آینده

- نوآوری های تعامل انسان و رایانه
- چشم انداز فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشورهای پیشرو جهان
- کیفیت ورودی ها، فرایندها و خروجی های فناوری اطلاعات و ارتباطات
- استانداردهای نوین
- شاخص های نوین (Indicators)
- رشته ها و گرایش های نوین
- مهارت ها و صلاحیت های نوین

۴. اعضای کمیته علمی کنفرانس

۱. پروفسور علی رضائیان (استاد تمام و عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی)
۲. دکتر محسن بهرامی (استاد تمام و رئیس مرکز مطالعات آینده دانشگاه صنعتی امیرکبیر)
۳. دکتر سعید خزائی (استاد تمام و رئیس مرکز آینده پژوهی پارک علم و فناوری دانشگاه تهران)
۴. دکتر بابک سهرابی (استاد تمام و عضو هیأت علمی دانشگاه تهران)
۵. دکتر غلامرضا گودرزی (دانشیار و عضو هیأت علمی دانشگاه امام صادق(ع))
۶. دکتر شعبان الهی (دانشیار و عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس)
۷. دکتر رضا حسینی (دانشیار و عضو هیأت علمی دانشگاه صنعتی مالک اشتر)
۸. دکتر حسین عساریان نژاد (دانشیار و عضو هیأت علمی دانشگاه عالی دفاع ملی)
۹. دکتر محمدرضا مردانی (عضو هیأت علمی دانشگاه امام حسین(ع))
۱۰. دکتر روح اله تولایی (عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی)
۱۱. دکتر کاوه بازرگان (عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی)
۱۲. دکتر علی عبدالهی (عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی)
۱۳. دکتر علی اوتارخانی (عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی)
۱۴. دکتر علیرضا طالب پور (عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی)
۱۵. دکتر سجاد شکوهیار (عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی)
۱۶. دکتر سید مرتضی موسویان (عضو هیأت علمی دانشگاه صدا و سیما و رئیس مرکز فناوری اطلاعات و رسانه های دیجیتال)
۱۷. دکتر بهرام صادقی بی غم (عضو هیأت علمی دانشگاه تحصیلات تکمیلی و مشاور مرکز فناوری اطلاعات و رسانه های دیجیتال)
۱۸. دکتر ساسان شاهویسی (عضو هیأت علمی پژوهشکده مطالعات راهبردی دانشگاه تهران)
۱۹. دکتر امین حکیم (دکتری مدیریت سیستم دانشگاه تهران)
۲۰. دکتر شهریار محمدی (عضو هیأت علمی دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی)
۲۱. دکتر محمدرضا کیوان پور (عضو هیأت علمی دانشگاه الزهرا(س))
۲۲. دکتر محمدرضا تقوا (عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)
۲۳. دکتر جهانیار صوفی (عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)
۲۴. دکتر حسین کشاورزی (عضو هیأت علمی دانشگاه شاهد)

۲۵. دکتر محمد اسماعیل رستمی نیا (عضو هیأت علمی دانشگاه امام حسین(ع))
۲۶. دکتر علیرضا یاری(دکتری مهندسی برق و رئیس پژوهشکده فناوری اطلاعات پژوهشگاه فضای مجازی)
۲۷. دکتر کامبیز بدیع (عضو هیأت علمی پژوهشگاه فضای مجازی)
۲۸. مهندس محمود خراط (کارشناس ارشد پژوهشگاه فضای مجازی)
۲۹. دکتر محمد مهدی رشیدی (عضو هیأت علمی موسسه مطالعات بین المللی انرژی)
۳۰. دکتر سید فرهنگ فصیحی (عضو هیأت علمی موسسه مطالعات بین المللی انرژی)
۳۱. دکتر علی نجاتبخش اصفهانی (عضو هیأت علمی دانشگاه پیام نور)
۳۲. دکتر مجید کرامت زاده (رئیس گروه آینده پژوهی راهبردی موسسه پژوهشی فاتح پژوه آینده)

۵. حامیان علمی و همکاران اجرایی کنفرانس

موسسه فرهنگی
اندیشه و تدبیر
انقلاب اسلامی

۶. مجوزهای برگزاری کنفرانس

نخستین مجوز علمی برگزاری این کنفرانس طی موافقتنامه شماره ۵۷۸۴۷۱ مورخ ۱۱/۱۲/۱۳۹۲ توسط معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم تحقیقات و فناوری صادر شده است.

۷. مقالات پذیرفته شده در کنفرانس

در دومین کنفرانس ملی آینده پژوهی جمهوری اسلامی ایران با رویکرد فناوری اطلاعات و ارتباطات، مقالات به سه شکل الف) ارائه شفاهی؛ ب) چاپ در مجموعه مقالات، ج) پوستر و د) چکیده مقالات پذیرفته شده، ارائه خواهد شد. تمامی این مقالات در CD کنفرانس درج شده و در پکیج کنفرانس به شرکت کنندگان ارائه می گردد. ویژگی های این مقالات به شرح زیر می باشد:

الف) ارائه شفاهی: شامل مقالات برتر و مرتبط با رسالت های اصلی کنفرانس می باشد، که توسط داوران به لحاظ محتوا، روش ها و نوآوری حائز رتبه برتر و ارائه شفاهی شده است و در قالب نشریه معتبر علمی به چاپ می رسند. این مقالات بایستی ضرورتاً در روز و محل برگزاری کنفرانس، طبق زمان تعیین شده بصورت سخنرانی توسط نویسندگان ارائه شوند. گواهی صادر شده برای نویسندگان مقالات شفاهی، از نوع «ارائه» خواهد بود.

ب) چاپ در مجموعه مقالات: این مقالات نیز حائز رتبه پذیرش نهایی در کنفرانس شده اند اما به واسطه ظرفیت محدود کنفرانس و نظر هیأت داوران، «بصورت چاپ در مجموعه مقالات کنفرانس» ارائه می شوند.

ج) ارائه پوستر: این مقالات نیز با توجه به موضوع، ساختار مقاله و نظر هیأت داوران، پذیرفته و نوع ارائه آن به شکل «پوستر» تعیین شده است. در گواهی این مقالات به «پوستر» اشاره خواهد شد.

د) چکیده مقالات پذیرفته شده: این چکیده مقالات در مرحله اول مورد تایید هیأت داوران کنفرانس قرار گرفته اند، اما به دلیل عدم ارسال متن کامل مقاله، ارزیابی نهایی آنها انجام نشده است. اما این چکیده مقالات در CD کنفرانس درج خواهد شد.

۷-۱. چکیده مقالات بخش ارائه شفاهی

عوامل کلیدی و روندهای تاثیر گذار بر آینده فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی ایران

عبدالحسین بختیاری^۱، ایرج مرادی^۲ و زهره میرحسینی^۳

هدف: هدف از پژوهش حاضر بررسی روندهای تاثیر گذار و عوامل کلیدی فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی ایران در افق ۱۴۰۴ می باشد.

روش پژوهش: پژوهش حاضر از نوع تحلیلی پیمایشی است که با استفاده از روش دلفی انجام پذیرفته است. دلفی این پژوهش در دو دور برگزار گردید. جامعه آماری پنل دلفی، متشکل از ۳۰ نفر از خبرگان حوزه فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی کشور می باشد.

یافته های پژوهش: بر اساس یافته‌های پژوهش، ارزش اطلاعات، گسترش شبکه‌های پهن باند، ظهور قالب‌های جدید منابع، بودجه کتابخانه‌ها، توسعه شبکه‌های اجتماعی، افزایش استفاده از اینترنت، هزینه استفاده از فناوری، افزایش کیفیت فناوری‌ها، گسترش ابزارهای همراه و افزایش حجم و سرعت انتقال اطلاعات مهم‌ترین عوامل کلیدی فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی آینده می باشند. نتایج حاصل از پژوهش حاضر در مورد تاثیر روندهای تاثیر گذار بر روی عوامل کلیدی فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی آینده، نشان می دهد که روندهای افزایش نرخ سرمایه‌گذاری در فناوری اطلاعات و اطلاع‌گرایی دارای تاثیر شدید با جهت مثبت می باشند و روندهای جهانی شدن، افزایش سطح سواد و آموزش، توسعه جهانی فناوری اطلاعات و افزایش محتوای دیجیتال و خدمات الکترونیکی دارای تاثیر متوسط با جهت مثبت هستند و همین‌طور روند افزایش درآمد بدون تاثیر و روند پیری جمعیت ایران دارای تاثیر شدید با جهت منفی خواهد بود.

کلمات کلیدی: عوامل کلیدی، روندهای تاثیر گذار، فناوری اطلاعات، کتابخانه‌های عمومی، آینده پژوهی.

^۱ نویسنده مسئول: کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه تهران.

Bakhtiyari2010@ut.ac.ir/h.bakhtiyari2010@gmail.com شماره تماس: ۰۹۳۷۷۴۷۹۲۲۱-۶۱۱۱۲۶۱۶

^۲ دکترای علوم کتابداری و اطلاع رسانی و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک iranvaj52@gmail.com

^۳ دکترای علوم کتابداری و اطلاع رسانی و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران- شمال zmirhosseini@yahoo.com

بررسی ابعاد آواتاریسم و تأثیر آن بر تحولات آینده‌ی فرهنگ ایرانی - اسلامی (با استفاده از رویکرد GBN در تدوین سناریو)

روح‌الله تولایی^۱، محمدمیلاد احمدی^۲

چکیده

هدف اصلی از انجام تحقیق حاضر بررسی ابعاد آواتاریسم و تحلیل تأثیرات آن بر تحولات فرهنگی آینده‌ی کشور ایران می باشد. با پیشرفت روزافزون فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در عصر دانش‌بنیان، یکی از پیامدهای مسلم دیجیتال شدن جوامع انسانی، شکل‌گیری زندگی دوم یا زندگی در فضای مجازی به موازات زندگی حقیقی است. آواتارها به عنوان اعضای جامعه‌ی مجازی آینده، ویژگی‌های اساسی انسان آینده را رقم خواهند زد که این امر، شناخت آینده را در گروی شناخت آن‌ها قرار می‌دهد.

پژوهش حاضر از نظر نوع هدف توسعه‌ای بوده و از نظر روش اجرا توصیفی-تحلیلی می‌باشد. همچنین متدولوژی مورد استفاده جهت آینده‌پژوهی، روش سناریوسازی با استفاده از رویکرد GBN می‌باشد که با استفاده از این روش به ترسیم و تصور آینده با طراحی سناریوهایی فرضی پرداخته شده است. جامعه‌ی آماری تحقیق حاضر شامل خبرگان دانشگاهی در حوزه‌ی مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات می‌باشد.

در نهایت با تشکیل ماتریس دو بعدی که در محور عمودی مؤلفه‌های فرهنگی و فنی، و در محور افقی مؤلفه‌های هم‌افزایی مثبت، هم‌افزایی مثبت و منفی، و هم‌افزایی منفی، قرار گرفته‌اند، در مجموع شش سناریو تدوین شده و تأثیرات آواتاریسم بر تحولات فرهنگی آینده‌ی ایران در این سناریوها تحلیل شده است.

کلمات کلیدی: فضای مجازی، فرهنگ ایرانی اسلامی، آواتار، آواتاریسم، زندگی دوم.

^۱ عضو هیأت علمی و استادیار دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهید بهشتی، r_tavallaei@sbu.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی مدیریت صنعتی دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهید بهشتی، mm.ahmadi@mail.sbu.ac.ir

آینده نگاری توسعه زیرساخت های فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور در فضای مجازی با تاکید بر روش سناریو

مهدی عمرانی^۱، محسن بهرامی^۲، مسعود شفیعی^۳

چکیده

امروزه توجه به زیر ساخت های فناوری حوزه ارتباطات و اطلاعات به عنوان یکی از پیشرو ترین زمینه های دانش و تکنولوژی برای کشورها از اهمیت ویژه ای برخوردار شده است. روند فزاینده اثر گذاری و نقش فضای مجازی در جوامع مختلف چنان است که باعث ایجاد زندگی دیگری در کنار زندگی واقعی کاربران شده و کاربران بخشی از رفتار و علایق خود را در این عرصه بروز می دهند. در این تحقیق ابتدا وضعیت موجود زیر ساخت های فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور از طریق مصاحبه با برخی خبرگان حوزه فناوری اطلاعات کشور (به روش دلفی) و جلسات طوفان فکری با روش سوات (قوت ها، ضعف ها، فرصت ها، تهدید ها) سنجیده می شوند و در مرحله بعد وضعیت مطلوب جهت توسعه زیرساخت های فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور در افق ده ساله آینده در فضای مجازی با استفاده از پیشران ها و روندهای موجود ترسیم می شود و در آخرین مرحله چهار سناریوی راهبردی برای دستیابی به وضعیت مطلوب توسعه زیرساخت های فناوری اطلاعات و ارتباطات در فضای مجازی بر طبق روش هفت مرحله ای سناریو نویسی ارائه می گردند. در تهیه سناریوهای فوق هفت بخش مهم ارتباطی و بستر دسترسی، بازار و صنعت، عصر اطلاعات، تامین فناوری و تحقیق و توسعه، امنیت و ایمنی، قوانین و مقررات، نهادی مورد بررسی قرار گرفته اند و در نهایت با اولویت بندی سناریوهای ارائه شده، سناریوهایی که بایستی مورد توجه حاکمیت و سازمان های مسئول فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور قرار گیرند مطرح می شوند.

کلمات کلیدی: زیر ساخت های فناوری اطلاعات و ارتباطات، فضای مجازی، دلفی، طوفان مغزی، سوات، چشم انداز، سناریو، ارتباطی و بستر دسترسی، بازار و صنعت، عصر اطلاعات، تامین فناوری و تحقیق و توسعه، امنیت و ایمنی، قوانین و مقررات، نهادی

^۱ دانشجوی دکتری آینده پژوهی دانشگاه صنعتی امیر کبیر (پلی تکنیک) تهران - نویسنده مسئول

^۲ استاد تمام و رئیس پژوهشکده مطالعات آینده دانشگاه صنعتی امیر کبیر (پلی تکنیک) تهران

^۳ استاد تمام دانشگاه صنعتی امیر کبیر (پلی تکنیک) تهران

ارائه الگوی پیشنهادی مدیریت و مقابله با حوادث امنیت رایانه ای آینده

در سازمان های دولتی کشور

مهدی عمرانی^۱، محسن بهرامی^۲، مسعود شفيعی^۳

چکیده

امروزه بهره گیری از اطلاعات با ارزش سازمان های دولتی کشور، استفاده غیر مجاز، مخدوش نمودن، سرقت، دستکاری و جابجایی اطلاعات، جزء اهداف کشورهای سلطه جو بوده که در تلاش هستند با استفاده از فن آوری های پیشرفته و نوین و از طریق تهدیدهای بالقوه در محیط های داخلی و خارجی آسیب پذیری اطلاعات را در این سازمان ها فراهم نمایند. مدیریت و مقابله با حوادث امنیت رایانه ای آینده در سازمان های دولتی کشور از دغدغه هایی است که می بایست بطور جدی مورد نقد و بررسی قرار گیرد و برای آن چاره اندیشی شود تا این سازمان ها بتوانند همواره بطور موثر و متناسب ماموریت های خود را اجرا نمایند.

این تحقیق درصدد معرفی الگویی مناسب است که در آن منابع انسانی و تجهیزاتی با رعایت ملاحظات امنیتی بتوانند در راستای افزایش امنیت رایانه ای آینده سازمان های کشور با یکدیگر تعامل و پیوستگی برقرار نمایند. شناسایی حوزه های اصلی و عوامل موثر بر مدیریت امنیت رایانه ای آینده سازمان های دولتی کشور و مشخص ساختن عوامل کلیدی مربوط به آنها و ارائه الگوی پیشنهادی برای مدیریت و مقابله با حوادث امنیت رایانه ای از دیگر نتایج این تحقیق می باشد.

نوع تحقیق کاربردی و روش تحقیق توصیفی، زمینه ای می باشد. جامعه آماری تحقیق را کارشناسان و مسئولان فناوری اطلاعات و ارتباطات تعدادی از سازمان های دولتی کشور تشکیل داده و حجم نمونه با بهره گیری از فرمول های آماری تعیین شده است. از روش های آینده پژوهی طوفان مغزی و دلفی برای گردآوری اطلاعات استفاده شده است. نتایج حاصله از تحقیق دلالت بر آن دارد که استفاده از الگوی ارائه شده که شامل بهره گیری از سامانه های نرم افزاری بومی، تجهیزات سخت افزاری مطمئن، شبکه یکپارچه تبادل اطلاعات و نیروی انسانی کارآمد است می

^۱ دانشجوی دکتری آینده پژوهی دانشگاه صنعتی امیر کبیر (پلی تکنیک) تهران - نویسنده مسئول

^۲ استاد تمام و رئیس پژوهشکده مطالعات آینده دانشگاه صنعتی امیر کبیر (پلی تکنیک) تهران

^۳ استاد تمام دانشگاه صنعتی امیر کبیر (پلی تکنیک) تهران و رئیس انجمن ICT ایران

تواند موجب مدیریت و مقابله با حوادث امنیت رایانه ای آینده در سازمان های دولتی کشور گردد و نتایج تحقیق و الگوی حاصله از آن می تواند به عموم سازمان های دولتی کشور تعمیم داده شود.

کلمات کلیدی: مدیریت، امنیت رایانه ای آینده، فناوری اطلاعات، روش دلفی، سناریو، سامانه های نرم افزاری، شبکه های ارتباطی، تجهیزات سخت افزاری، نیروی انسانی

واکاوی پدیده آواتاریسم با روش تحلیل لایه‌ای علت‌ها

سعید خزائی^۱، علی‌رضا نصرتی^۲، فاطمه تکلیوی^۳

چکیده

توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات تاثیر گسترده‌ای در زندگی انسان گذاشته است. دامنه این توسعه، در آینده، مجموعه‌ای از تهدیدها و فرصت‌ها به همراه خواهد داشت که برای مواجهه فعال با آن باید آن را شناخت و آماده شد. آواتاریسم، پدیده نوظهوری است که رشد و گسترش آن ریشه در کشف روشی نوین جهت پرکردن خلأهای ارتباطی انسانی دارد. این تحقیق با تمرکز بر روشی نسبتاً جدید در آینده‌پژوهی با عنوان تحلیل لایه‌ای علت‌ها، به دنبال تجزیه و تحلیل علل آواتاریسم است. مطابق نتایج تحقیق در آشکارترین سطح علی، عناصری نظیر رشد فناوری، تنوع طلبی و سرگرم‌سازی، شکل‌گیری این پدیده را توجیه می‌نماید. در لایه بالاتر، عناصری اساسی‌تر نظیر تمرکز بر نیازهای اشباع نشده بشری بابت نیاز به ارتباط و تعامل و جذابیت‌های اقتصادی و اجتماعی تاثیرگذار بوده‌اند. در لایه سوم که عوامل بنیادی آواتاریسم را مطرح می‌کند ملاحظه می‌گردد که فلسفه شکل‌گیری این پدیده ریشه در تفکر انسان‌محوری و تلاش برای تقلیل‌گرایی نظام هستی صرفاً در چارچوب توانمندی‌های انسان دارد، ضمن این که تفکر غالب در پیدایش این رویکرد تمایل به قهرمان‌سازی بوده است.

کلمات کلیدی: آواتاریسم، آینده‌پژوهی، تحلیل لایه‌ای علت‌ها، جهان موازی.

^۱ دانشیار دانشگاه تهران

^۲ دانشجوی دکتری مدیریت آینده‌پژوهی، کارشناس وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - az.nosrati@gmail.com - ۰۹۱۴۳۵۱۲۵۱۸

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد عرفان اسلامی، کارشناس وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

شبکه های اجتماعی؛ بستر ظهور احزاب مجازی و کاربست های آنها در انتخابات آینده ایران

مصطفی حسینی گلکار^۱، محمدمهدی مولائی^۲

چکیده

آینده پژوهی در شرایط عدم قطعیت، آشوب و تغییرات شتابان عصر ما ضرورت یافت و در سیری تکاملی، ابزارها و روش های آن رو به بلوغ نهاده اند. با این وجود در تقریباً تمامی پژوهش های این حوزه، دیده بانی (پایش و پویبش) مقدمه لازم تلقی می گردد. مضافاً آنکه رصد اتفاقات محتمل آتی و بویژه ایجاد فرصت واکنش برای ما اهمیتی دوچندان یافته است. از طریق دیده بانی مناسب است که وقایعی که احتمال رخ دادن آنها وجود دارد مورد مذاقه قرار گرفته و آسیب پذیری و غافل گیری ما کاهش خواهد یافت.

انتخابات، همواره یکی از مهمترین فضاهای عدم قطعیت در کشور ما بوده است. هریک از دوره های انتخاباتی ایران پس از انقلاب با شگفتی سازی همراه بوده است و دیده بانی فضای کنونی این احتمال را تقویت می نماید که مولفه شگفتی ساز انتخابات آتی، فضای مجازی و شبکه های اجتماعی باشد.

دستاورد مهم دیگر این دیده بانی آن است که شبکه های اجتماعی با پر کردن خلاء بسترهای مناسب حضور احزاب در کشور، این ظرفیت را ایجاد می نمایند که احزاب مجازی در ایران شکل گیرند.

کلمات کلیدی: آینده پژوهی، دیده بانی، انتخابات، شبکه های اجتماعی، احزاب مجازی، مدیریت انتخابات

^۱ نویسنده مسئول: عضو هیئت علمی موسسه فرهنگی هنری حامیم - دکترای آینده پژوهی دانشگاه تهران، Mhq.golkar@gmail.com

^۲ دکترای ارتباطات و روابط بین الملل دانشگاه تهران - موسس پایگاه آینده بان، <http://www.ayandeban.ir>

ترسیم افق داده کاوی از طریق آینده پژوهی

علی مهماندوست^۱، سجاد شکوهیار^۲

چکیده

امروزه فناوری اطلاعات به صورت فزاینده‌ای در حال پیشرفت بوده و ساختار پیچیده‌ای را در برمی‌گیرد. در این شرایط بهره‌گیری از اطلاعات صحیح، دقیق، کامل و به روز در سیستم‌های اطلاعاتی امری اجتناب ناپذیر محسوب می‌گردد. همچنین با توجه به وجود رقابت گسترده در کسب و کارهای مبتنی بر این حوزه، اتخاذ تصمیم‌های دقیق، به موقع و تاثیرگذار از اهمیت شایانی برخوردار است. در این خصوص مدیران سازمان‌ها به منظور بهبود عملکرد خود نیازمند اطلاعاتی در مورد وضعیت فعلی، شرایط محیطی، فرصت‌ها، تهدیدات، جایگاه، وضعیت رقبا، روند اقتصادی، شرایط سیاسی و اجتماعی و ... می‌باشند. بنابراین ایجاد پایگاه‌های داده‌ای بزرگ در این مراکز و نیز تجزیه و تحلیل داده‌های آن، لازمه دوام و بقای سیستم‌ها می‌باشد. در این میان بهره‌گیری از فناوری‌های کارا مانند داده کاوی^۳ به منظور کشف و استخراج اطلاعات پنهان از پایگاه داده‌های بزرگ، بسیار حائز اهمیت است.

در سال‌های اخیر داده کاوی به طور گسترده‌ای در حوزه‌های علمی و مهندسی مانند علوم فناوری اطلاعات^۴، ژنتیک، داروسازی، آموزش و ... مورد استفاده قرار گرفته است. در این مقاله قصد داریم از طریق آینده‌پژوهی، افق آتی داده کاوی را ترسیم و کاربردهای گوناگون آن را در حوزه‌های مختلف بررسی نماییم.

کلمات کلیدی: آینده‌پژوهی، روندهای آینده، مطالعات آینده، داده کاوی، انباره داده

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت فناوری اطلاعات، دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهید بهشتی (a.mehmandooost@sbu.ac.ir)

^۲ عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی، گروه مدیریت فناوری اطلاعات، دانشکده مدیریت و حسابداری (s_shokouhyar@sbu.ac.ir)

^۳ Data mining

^۴ IT (Information Technology)

ارائه روش شناسی برای آینده نگاری شهرهای هوشمند: مطالعه

موردی نقشه راه شهر هوشمند تبریز در افق ۱۴۰۴

مهدی قلیزاده^۱، حسنعلی اصغری^۲، عین الله کشاورز ترک^۳

چکیده

مقاله حاضر روش شناسی آینده نگاری علم و فناوری در زمینه طراحی سیاست‌های آینده‌نگر در مورد شهرهای هوشمند و سبز ارایه کرده است و با مطالعه موردی از شهر تبریز همراه شده است. هدف از موردکاوی، انعکاس این موضوع است که چگونه چشم‌اندازهای سیاستی را می‌توان در بستر پویای محرک‌های اجتماعی، توسعه راه‌حل‌ها و بازارها و فناوری‌های توانمندساز بنا نهاد. ما درباره این موضوع بحث کردیم که چگونه رویکرد ترسیم نقشه راه می‌تواند باعث ایجاد هدایت و راهنمایی استراتژیک برای شناسایی مراحل مورد نیاز جهت تحول به سمت یک چشم‌انداز مشترک شود. این موضوع می‌تواند مؤید یک چشم‌انداز دقیق‌تر از توالی تکامل فناوری‌ها و نوآوری‌ها و ابزارهای وابسته به سیاست‌ها باشد. رویکرد ترسیم نقشه راه نمایانگر نوعی آینده‌نگاری است که می‌تواند شناسایی وابستگی‌ها در آینده کمک کند. مطالعه شهر هوشمند تبریز در افق ۱۴۰۴، مثالی از یک نقشه راه تحول‌آفرین است که در کارگاه آموزشی آینده نگاری فناوری با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای، پانل خبرگان و کارگاه اجرا شده است.

کلمات کلیدی: آینده‌نگاری فناوری، شهر هوشمند، سیاست نوآوری، ترسیم نقشه راه

^۱ دانشجوی دکتری آینده پژوهی، دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره) mgholizadez@gmail.com,09129494226

^۲ دانشجوی دکتری آینده پژوهی، دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره)

^۳ استادیار، دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره)

۲-۷. چکیده مقالات بخش چاپ در مجموعه مقالات

آینده‌پژوهی وب و ارائه رویکرد معنایی در راستای بهبود نتایج

جستجو

مریم مخبری^۱، کمال میرزایی^۲، سیما عمادی^۳

چکیده

امروزه به علت افزایش روزافزون حجم اطلاعات و گسترش نظام‌های اطلاعاتی، ارتقای سطح تقاضای کاربران و مطرح شدن تکنولوژی‌های گوناگون، دستیابی به یک سیستم قابل اعتماد با بالاترین سطح کارایی در قدرت پاسخگویی به پرس‌وجوهای کاربر مورد توجه بسیاری از وب‌پژوهان و آینده‌پژوهان تکنولوژی‌های مطرح در این حیطه قرار گرفته است. وب امروزی، یک سرویس ارتباطی سند محور بر پایه جستجو بر اساس کلمات کلیدی و قابل فهم تنها برای انسان است، از این رو مشکلات زیادی در بازیابی اطلاعات مورد نظر کاربر دارد. این مقاله، با توجه به پارادایم‌های آینده‌پژوهی و ابزارهای مطرح در آن از جمله شبیه‌سازی سعی در ارائه رویکردی آنتالوژی‌گرا برای طراحی وب‌ها با قابلیت جستجوی معنایی در راستای رفع موارد مطرح شده داشته است. رویکرد پیشنهادی معنا محور، به علت زیرساخت آنتالوژی این قابلیت را دارا است تا برحسب نوع کاربرد سیستم، طراحی و توسعه آنتالوژی با بهره‌گیری از متدولوژی متناسب با همان کاربرد صورت پذیرد. این نوع نگرش بهبود جستجو را نه تنها در یک وب‌سایت بلکه در کل سطح وب به دنبال دارد و برخلاف برنامه‌نویسی «وب ۲» مبتنی بر پایگاه داده‌های رابطه‌ای قادر است تمامی روابط بین کلمات را استخراج و بازنمایی نماید و بهبود نتایج پرس‌وجو را در ارائه مرتبط‌ترین پاسخ‌ها به کاربر به دنبال داشته باشند. شبیه‌سازی، فرآیند طراحی مدلی از سیستم واقعی، به منظور نتیجه‌گیری و دستیابی به ویژگی‌های عملکرد واقعی سیستم است که امکان اتخاذ تصمیم‌های به‌موقع و غیرقابل پیش‌بینی را فراهم می‌آورد؛ از این رو در آینده‌پژوهی وب و آینده تکنولوژی‌های مطرح در آن

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه مهندسی کامپیوتر، علوم و تحقیقات یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران، maryam.mokhberimail@yahoo.com

^۲ هیئت علمی، گروه مهندسی کامپیوتر، واحد میبد، دانشگاه آزاد اسلامی، میبد، ایران، k.mirzaie@maybodiu.ac.ir

^۳ دکتر، گروه مهندسی کامپیوتر، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران

می تواند نقشی سازنده ایفا نماید. سیستم شبیه سازی شده با بیس رویکرد پیشنهادی در این مقاله، یک برنامه وب معنایی در حیطه تجارت الکترونیک است. این سیستم تجارت الکترونیک، با استفاده از برنامه نویسی «وب ۲» و «وب معنایی» از نظر ماهیت ساختاری، تکنولوژیکی و کیفیت انواع جستجو و بازیابی اطلاعات در هر دو عرصه «وب ۲» و «وب ۳» مورد شبیه سازی و سپس ارزیابی قرار گرفته است. نتایج ارائه شده حاکی از آن است که سیستم معنایی به علت ماهیت هوشمند آنتالوژی در استنتاج معنایی و انعطاف پذیری در متدولوژی های ساخت برخلاف «وب ۲» قادر است خود را به صورت هوشمند در سطح وب گسترش دهد و علاوه بر بهبود نتایج جستجو، افزایش کارایی، انعطاف پذیری، قابلیت استفاده مجدد، توسعه پذیری و مقیاس پذیری را نیز به دنبال داشته باشد. این نگرش همچنین تلاشی را در راستای پوشش شکاف تکنولوژیکی بین «وب ۲» و «وب ۳» که یکی از چالش های تکامل وب معنایی است داشته است.

کلمات کلیدی: برنامه نویسی وب معنایی^۱، آنتالوژی، آینده پژوهی وب، شبیه سازی، شکاف تکنولوژیکی، SPARQL^۲، OWL^۲، RDF^۳، DOTNETRDF.

---

^۱ Semantic Web

^۲ Web Ontology Language

^۳ Resource Description Framework

بررسی فرصت‌ها و راهکارهای تقویت فرهنگ ایرانی - اسلامی در فضای مجازی

محمد امین حفقو^۱

چکیده

این تحقیق با هدف بررسی و تحلیل فرصت‌ها و راهکارهای اثرگذار، جهت تقویت فرهنگ ایرانی - اسلامی در فضای مجازی انجام شده است. فضای مجازی، با توجه به شرایط فرهنگی فعلی که بر آن حاکم است، تهدیدات آن بر فرصت‌های آن غلبه دارد و تأثیر به‌سزا و چشمگیر آن را امروز بر روی جوانان و جامعه و حتی خانواده‌ها شاهد هستیم. امروزه تلاش‌ها باید در جهتی باشد که بتوان فرهنگ ایرانی - اسلامی را در فضای مجازی تقویت کرد تا از گسترش فرهنگ اولیه فضای مجازی که طراحی شده توسط کشورهای غربی است جلوگیری کرد. از جمله مباحث‌های مهمی که باید در فضای مجازی بیشتر از همه به آن پرداخته شود و مغفول مانده، مبحث هویت فرهنگی است که در منظر اول به انسان که در رأس همه‌ی آنها قرار دارد باز خواهد گشت و برای این مقوله باید برنامه‌ریزی شود. با شناخت و اشراف کامل بر ترندها و تسلط بر فناوری‌های راهبردی و نوین اطلاعات و ارتباطات و مدیریت اثربخش می‌توان بر فضای مجازی حاکم شد و فرهنگ ایرانی - اسلامی را تقویت کرد. محورهای اصولی فرهنگ در فضای مجازی که باید به آنها به صورت ویژه پرداخته شود سیاست‌گذاری، سرمایه‌گذاری، تصمیم‌گیری و هماهنگی در فضای مجازی کشور است که ارائه راهکار و اصول مدیریتی با توجه به این اصول، می‌تواند تقویت فرهنگ ایرانی - اسلامی در فضای مجازی را تسریع بخشد. تحقیق حاضر با روش مطالعات کتابخانه‌ای و مقالات مرتبط با فضای مجازی و مشاوره و مصاحبه با اساتید برجسته این حوزه انجام شده و پس از بررسی، تجزیه و تحلیل آسیب‌ها و تهدیدهای فضای مجازی ساز و کارهایی برای تقویت فرهنگ ایرانی - اسلامی در فضای مجازی ارائه شده و مورد بررسی قرار گرفته است. نتیجه این تحقیق نشان داده است که رصد به‌روز فضای مجازی در سطح بین‌الملل، تولید محتوای متنوع، تقویت زیرساخت‌ها و ساماندهی تبادل اطلاعات با شبکه جهانی راهکارهای کلی است که باید به آنها توجه شود. ارائه راهکار و پارادایمی برای شناخت‌گفتمان هویتی و فرهنگی ایرانی - اسلامی فضای مجازی، آسیب‌شناسی هویت در فضای مجازی، استفاده از ظرفیت‌های فضای مجازی برای تحکیم و تقویت

^۱ دانشجوی کارشناسی رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه قم haghgoo.am@gmail.com

فرهنگ ایرانی اسلامی، مدیریت مناسب فرهنگ ایرانی - اسلامی در فضای مجازی و آینده پژوهی فرهنگ ایرانی - اسلامی در فضای مجازی از مهم ترین و اثر بخش ترین راهکارها برای ایرانی و اسلامی فرهنگ در فضای مجازی است.

کلمات کلیدی: فضای مجازی، فرهنگ ایرانی-اسلامی، تقویت فرهنگ، راهکارهای فرهنگی، فرهنگ فضای مجازی

ضرورت آینده پژوهی در استفاده از تکنولوژی های نوین سیستم های پرداخت مبتنی بر تلفن همراه (NFC)

عطیه بهشتی^۱، محمدتقی تقوی فرد^۲

چکیده

در دنیای کنونی، پیش‌بینی پیشرفت‌ها و تحولات آتی فناوری، یکی از مهم‌ترین گرایش‌های نوین است. زیرا با هر گامی که فناوری به پیش برمی‌دارد فرصت‌ها و تهدیدهای جدیدی را نمایان می‌سازد. آینده پژوهی فناوری فرصتی را برای سازمان‌ها و شرکت‌ها ایجاد نموده‌است تا با انتقال منابع خود به حوزه‌هایی که با روندهای مساعد فناوری سازگاری بیشتری دارند به حفظ بقا و سودآوری سازمان در محیط پیچیده امروزی کمک نمایند. در سال‌های اخیر تولیدکنندگان گوشی همراه و اپراتورها، موسسات مالی و شرکت‌های ارائه‌دهنده سرویس‌های پرداخت، از فناوری NFC که روش استاندارد بیسیم برای ارتباط دستگاه‌های الکترونیکی در فواصل نزدیک می‌باشد استفاده کرده و سرویس‌های پرداخت الکترونیکی مبتنی بر این فناوری را ارائه می‌نمایند. طبق گزارش مرکز تحقیقاتی Strategy Analytics تا سال ۲۰۲۰ پرداخت‌های مبتنی بر NFC متجاوز از ۱۳۰ میلیارد دلار در دنیا خواهد شد. با عنایت به اینکه در حال حاضر استفاده از تکنولوژی NFC در صنعت پرداخت الکترونیک توسط اپراتورهای تلفن همراه در کشور رونمایی شده‌است، نیاز به بررسی عوامل موثر بر پذیرش این فناوری توسط مصرف‌کنندگان در کشور احساس می‌گردد. از این رو، پژوهش حاضر با توجه به ضرورت آینده پژوهی در حوزه فناوری اطلاعات و با استفاده از مدل یکپارچه پذیرش و کاربرد فناوری (UTAUT) به بررسی عوامل موثر بر پذیرش NFC توسط مصرف‌کنندگان پرداخته‌است. متغیر مستقل این پژوهش، عوامل موثر بر پذیرش شامل انتظار عملکرد، انتظار تلاش، هنجار ذهنی و شرایط تسهیل‌گر بوده و متغیر وابسته، رفتار استفاده از NFC می‌باشد. همچنین متغیر سن به عنوان متغیر تعدیل‌گر مورد بررسی قرار گرفته‌است. نتایج حاکی از آن است که متغیرهای انتظار عملکرد، انتظار تلاش، هنجار ذهنی و شرایط تسهیل‌گر بر قصد رفتاری استفاده از NFC تاثیرگذار هستند.

کلمات کلیدی: آینده پژوهی، پرداخت همراه، فناوری NFC، مدل یکپارچه پذیرش تکنولوژی (UTAUT)

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت فناوری اطلاعات دانشگاه علامه طباطبائی، a.beheshti.atu@gmail.com

^۲ عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی، dr.taghavifard@gmail.com

طراحی و استقرار یک سامانه خبره جهت رصد و دیده بانی و ترازیابی در جهت توسعه کسب و کار سازمان (مطالعه موردی یک سازمان تکنولوژی محور)

محمد جمالی^۱، نیما ذاکری^۲، احمد مطهری نیا^۳

چکیده

هدف از آینده پژوهی ارائه تصویر روشنی از آینده سازمان می باشد تا با در نظر گرفتن سیر تحولات و تغییرات احتمالی آینده، سازمان را جهت برنامه ریزی مناسب در این مسیر یاری داده تا از اتلاف منابع و هم چنین گمراهی راهبردی سازمان جلوگیری نماید به نحوی که سازمان آمادگی روبرو شدن با تغییرات آتی را در هر زمینه ای دارا باشد. آینده پژوهی به دنبال گشودن و آشکارسازی آینده است در واقع حرکت از آینده های محتمل به سوی آینده های بدیل که نیاز به آگاهی و هوشمندی مداوم و مستمر از تحولات محیط پیرامونی و بروز رسانی اطلاعات دارد. یکی از مهم ترین دلایل ناتوانی سازمان ها در ارزیابی محیط پیرامونی را می توان نبود یک چارچوب مناسب برای رصد تحولات محیط پیرامونی آن دانست. یک سامانه خبره و یادگیرنده در سازمان چارچوبی ارائه میدهد که به کمک آن می توان تحولات محیطی را رصد و ترازیابی نموده و به توسعه کسب و کار سازمان بپردازد چه سازمان ماموریت محور باشد یا برای سازمانهای بازارگرا.

این مقاله با ارائه یک سیستم خبره جهت دیده بانی و در ادامه ترازیابی و در نهایت کشف شکاف تخصصی و فناورانه و ارائه راه کارهای اولیه جهت رفع آن شکافها در سازمان تکنولوژی بنیان بپردازد. این سامانه قصد براین دارد یک بانک اطلاعاتی به کمک دیده بانی و رصد محصولات دنیا در حوزه های تخصصی سازمان، به همراه استخراج مقادیر کمی و کیفی فناوری ها و پارمترها به ازای هر محصول تهیه نماید. سپس به ترازیابی در این حوزه ها به کمک مقادیر کلیه پارامترهای کلیدی محصول می پردازد و براین اساس شکافهای تکنولوژیکی در قیاس با محصولات دنیا شناسایی و به این ترتیب دانش های مورد نیاز سازمان شناسایی شده و ورودی گام بعدی آینده نگاری سازمان را در جهت تدوین ره نگاشت آینده سازمان ارائه می کند.

^۱ کارشناس ارشد مدیریت اجرایی

^۲ کارشناس ارشد مهندسی صنایع

^۳ دانشجوی دکتری فیزیک لیزر

آینده پژوهی فرصت‌ها و تهدیدات شبکه‌های اجتماعی برای جوانان (با استفاده از تکنیک چرخه آینده)

روح‌الله تولایی^۱، زهرا صباغی^۲، حمیدرضا طوطیانوش^۳

چکیده

آینده با تمام آشفتگی‌ها، ابهام‌ها و عدم اطمینان‌های خود بی‌تردید تنها فضایی است که فرصت‌های بزرگ پیش‌تازگی را در خود نهفته دارد و طبیعتاً کسانی بیش‌ترین شانس بهره‌گیری از این فرصت‌ها را دارند که از پیش‌خود را آماده کرده و در کمین آن‌ها نشسته و برای بهره‌برداری از وضعیت‌های گوناگون متصور تمرین نموده و آمادگی‌های لازم را کسب کرده باشند. شبکه‌های اجتماعی به دلیل جذابیت ذاتی که دارند هر روزه تعداد زیادی از جوانان را مجذوب خود می‌کنند. جوانان زمان بسیار زیادی از وقت خود را صرف گشت و گذار در شبکه‌های اجتماعی می‌کنند. جوانان کشور عزیزمان هم از این امر مستثنی نبوده و نیستند و روز به روز طیف بسیار گسترده‌ای از جوانان تحت‌تأثیر شبکه‌های اجتماعی قرار می‌گیرند. در همین راستا پژوهش حاضر با هدف آینده‌پژوهی فرصت‌ها و تهدیدات شبکه‌های اجتماعی برای جوانان انجام شده است.

تحقیق حاضر از نظر نوع هدف کاربردی و از نظر روش اجرا توصیفی-پیمایشی می‌باشد و برای گردآوری اطلاعات از روش مطالعات کتابخانه‌ای و روش آینده‌پژوهی چرخه آینده استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق حاضر، خبرگان حوزه مدیریت فناوری اطلاعات دانشگاه شهید بهشتی و نمونه آماری پژوهش ۷ نفر از اساتید دانشگاه که به صورت قضاوتی انتخاب شده‌اند، می‌باشند. نتایج تحقیق حاضر نشان می‌دهد مهمترین تهدیداتی که در آینده برای استفاده از شبکه‌های اجتماعی وجود دارد، عبارت است از: بحران هویت، تأثیرات منفی رفتاری، منزوی شدن افراد، نقض حریم خصوصی افراد، اعتماد به شبکه‌های اجتماعی. همچنین مهمترین فرصت‌هایی که از تحقیق حاضر بدست آمده، عبارت است از: جهانی شدن، کارهای تیمی تخصصی، توسعه تجارت، یافتن گروه‌های اجتماعی، پرکردن اوقات فراغت.

کلمات کلیدی: فضای مجازی، آینده‌پژوهی، شبکه‌های اجتماعی، فرصت، تهدید.

^۱ عضو هیأت علمی و استادیار دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهید بهشتی، r_tavallaeei@sbu.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت فناوری اطلاعات دانشگاه شهید بهشتی، z.sabaghi@yahoo.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت فناوری اطلاعات دانشگاه شهید بهشتی، Hamid.tootia@yahoo.com

آینده پژوهی مقررات گذاری صدور پروانه های سرویسهای ارتباطی و فناوری اطلاعات

فاطمه کنعانی^۱، نادیا کلاتتری^۲، مهدی فسقیری^۳

چکیده

با افزایش سرعت تغییرات فناوری ها و خدمات، چالشهایی برای تمامی بازیگران عرصه فناوری های اطلاعاتی و ارتباطاتی ایجاد شده است. از جمله این بازیگران که تحت تاثیر این پویایی ها قرار گرفته، نهادهای مقررات گذار فناوری ها و خدمات اطلاعات و ارتباطات است. چرا که با توسعه فناوری ها و خدمات لازم است بازنگری و اصلاح و یا تدوین مقررات جدید متناسب با فناوری های نوظهور داشته باشند. لذا با توجه به حقوق کاربر و سرویس دهنده و روند توسعه کشور، این موضوع از اهمیت بسزایی برخوردار است. در این مقاله، با تمرکز بر روی مقررات گذاری صدور پروانه های فناوری ها و خدمات اطلاعات و ارتباطات، به بررسی روند صدور این پروانه ها به صورت سنتی و پیشنهاد بکارگیری روندهای جدید پرداخته است. همچنین عوامل موثر در آینده پژوهی این پروانه ها شناسایی و ارائه گردیده اند. براساس نتایج یافت شده، این عوامل عبارتند از: فناوری، نوع مجوزدهی، نهاد یا ارگان مقررات گذار، جایگاه مقررات گذار، سیاست های کلان، وضعیت بازار و رویکرد مقررات گذاری در آینده مقررات گذاری پروانه های فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی موثر هستند.

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت فناوری اطلاعات، دانشگاه تربیت مدرس، پژوهشگر مرکز تحقیقات مخابرات ایران

^۲ دانشجوی دکتری سیاستگذاری علم و فناوری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس

^۳ عضو هیات علمی مرکز تحقیقات مخابرات ایران

کشف وب سرویس با در نظر گرفتن نیازمندی‌ها و اولویت‌های کاربران

مینا کریمی^۱، محمدرضا خیام‌باثی^۲

چکیده

وب‌سرویس‌ها، نقش مهمی در تجارت الکترونیک و کسب‌وکار و توسعه سیستم‌های توزیعی با مقیاس بزرگ، ایفا می‌کنند. مسئله‌ی یافتن بهترین وب‌سرویس از میان مجموعه‌ی گسترده‌ی وب‌سرویس‌ها، مسئله‌ی مهمی در اجرای برنامه‌های کاربردی موفق است. با توجه به زیادبودن وب‌سرویس‌های با ویژگی‌های عملکردی یکسان، ویژگی‌های غیرعملکردی مثل کیفیت سرویس، به منظور کشف بهترین سرویس‌ها، باید مدنظر قرار گیرند. بیشتر کاربران، تجربه‌ی کافی به منظور یافتن بهترین وب‌سرویس‌ها، مطابق نیازمندی‌های خود را ندارند. بنابراین، نیاز به تکنیک‌های کارا برای رسیدن به این هدف است. در این مقاله، روشی به منظور یافتن بهترین وب‌سرویس‌ها، با توجه به نیازمندی‌ها و اولویت‌های کاربران، ارائه می‌شود. نتایج پیاده‌سازی‌ها و ارزیابی‌های صورت‌گرفته، در دو مجموعه‌ی داده، تست شده‌اند و کارایی آن، از نظر دقت نتایج و زمان اجرا، به اثبات رسیده است. همچنین، در مقایسه با یکی از بهترین روش‌های پیشین ارائه‌شده در این زمینه، برتری روش ارائه‌شده، ثابت می‌شود.

کلمات کلیدی: وب‌سرویس‌ها، کشف سرویس، رتبه‌بندی، نیازمندی‌های عملکردی، نیازمندی‌های غیرعملکردی، اولویت‌ها.

^۱ دانشکده کامپیوتر، موسسه آموزش عالی صفهان، اصفهان، m.karimi@safahan.ac.ir

^۲ گروه مهندسی معماری کامپیوتر، دانشکده مهندسی کامپیوتر، دانشگاه اصفهان، اصفهان، M.R.Khayyambashi@eng.ui.ac.ir

واقعیت مجازی و توسعه صنعت گردشگری

محمد کشاورز، فرزاد اکبری نژاد، سهیل صادقی

ابواب جمعی اداره کل آموزش و پرورش استان فارس

Roshd@outlook.com

چکیده

در این مقاله با توجه به پتانسیل صنعت گردشگری و نیازمندیهای آن، به بررسی علل تحقق اهداف توسعه ای در این صنعت پرداخته و به ارائه یک راه کار کاملا عملی و کارآمد در حوزه گردشگری می پردازیم که بر اساس استفاده از ابزار فناوری اطلاعات در حوزه گردشگری، بتوان تحولی اساسی در این حوزه ایجاد کرد، بر این اساس به راه کار استفاده از تکنولوژی تحت عنوان تور مجازی خواهیم پرداخت و با بررسی و توصیف این تکنولوژی و بیان مثال های نمادین از آن در حوزه های مختلف گردشگری، سعی در گشودن دربهای جدیدی بر روی صنعت گردشگری ایران اسلامی خواهیم داشت و نکته قابل توجه این که، این طرح را بصورت یک طرح کاملا عملی بیان کرده ایم و از آنجا که این طرح در حوزه های مختلف صنعت گردشگری می تواند تحول آفرین باشد، به شرط وجود سرمایه گذار و حمایت مالی ارئه دهنده این مقاله بعنوان یک شرکت دانش بنیان که تجارب همکاری با شرکت های بزرگ ملی و بین المللی را در کارنامه دارد، توانمندی اجرای و پشتیبانی طرح را دارا می باشد.

کلمات کلیدی: گردشگری، فناوری اطلاعات، تور مجازی، واقعیت مجازی

تدوین نقشه راه فناوری شبکه ی هوشمند توزیع برق

مارال محقق منتظری^۱، بابک شیرازی^۲

چکیده

ورود کامپیوتر به صنعت برق، استفاده از ارتباطات و تجهیزات الکترونیکی، زمینه تغییر این صنعت را فراهم کرده است. لزوم پیشرفت ارتباطات، تکنولوژی اطلاعات، الکترونیک، برآورده نمودن الزامات محیط زیست، محدود بودن منابع فسیلی و ورود به عرصه اقتصاد دیجیتال لزوم ایجاد یک زیرساخت برای شبکه هوشمند الکتریکی را در اولویت این صنعت قرار داده است. در این راستا تدوین یک برنامه ی مشخص جهت شناسایی فناوری ها و مدیریت زمان ضروری است. روش نقشه راه فناوری به صورتی وسیع در صنعت به منظور پشتیبانی از برنامه ریزی و استراتژی فناوری استفاده می شود. در این مقاله بعد از تعاریف ابتدایی و مقدمه ای بر آینده پژوهی، با مروری بر پیشینه ی تحقیق در این حوزه، هدف ما ارائه ی متدولوژی نقشه راه فناوری برای شبکه ی توزیع هوشمند جهت دستیابی به چشم انداز و آینده ی مطلوب این صنعت می باشد.

کلمات کلیدی: فناوری اطلاعات، شبکه ی هوشمند، توزیع برق، آینده پژوهی، نقشه راه فناوری

^۱ کارشناسی ارشد مدیریت نوآوری و فناوری، دانشگاه علوم و فنون مازندران، maral_mohaghegh@yahoo.com

^۲ استادیار، دانشگاه علوم و فنون مازندران، shirazi_b@yahoo.com

آینده پژوهی دولت الکترونیک تحلیل مفروضات و مناسب ترین رویکرد

مصطفی حسینی گلکار^۱

چکیده

دولت الکترونیک، غرض از آن و رویکرد نیل به آن یکی از مباحث چالش برانگیز در نظام مدیریت و سیاست گذاری امروز است. در مقاله حاضر ابتدا خواستگاه و برخی از اهم رویکردهای مطرح شده در دولت الکترونیک بررسی شده اند و از این طریق نشان داده شده است که دولت الکترونیک تنها یکی از گام های نظریه دولت باز می باشد. همچنین در بخش اول این پژوهش نشان داده شده است که چرا روش کارگاه آینده پژوهی مناسب ترین رویکرد بررسی موضوع دولت های باز و الکترونیک است؟ .. آنگونه که خواهد آمد؛ قرابت اهداف دو مبحث، اصلی ترین شاهد مدعای فوق می باشد. در بخش دوم تا حد امکان مبانی و مفروضات دولت های باز و الکترونیک بررسی شده اند .. و از طریق مطالعه سیر تاریخی پیشرفت بحث؛ به نوعی علاوه بر استخراج گام های اصلی منتج به دولت باز، الگوهای ارائه شده برای نیل به این هدف نیز واکاوی شده اند. در خلال این پژوهش گام های اصلی که برای رسیدن به مدل بومی دولت الکترونیک لازم است مشخص می گردند.

کلمات کلیدی: آینده پژوهی؛ دولت الکترونیک؛ دولت باز؛ کارگاه آینده پژوهی؛ سناریو و ...

^۱ عضو هیئت علمی موسسه فرهنگی هنری حامیم و پژوهشکده آینده پژوهی سلامت - دکترای آینده پژوهی دانشگاه تهران،
Mhq.golkar@gmail.com

شناسایی تحولات آینده فناوری اطلاعات و ارتباطات و پیامدهای آن بر سازمانهای دولتی (کاربرد روش دلفی)

مهدی عباسی^۱

چکیده

فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) در عصر انفجار اطلاعات با سرعتی فزاینده در حال پیشرفت و دگرگونی است. سامانه های مختلف رایانه ای هرروز در نهادهای مختلف اقتصادی، اجتماعی، صنعتی و اداری جهان، بیشتر و بیشتر بکار گرفته شده و در روند تصمیم گیریهای درون سازمان ها تحولات اساسی ایجاد می کنند. در این مقاله به شناسایی تحولاتی که در فناوری اطلاعات و ارتباطات در آینده ای نزدیک رشد خواهد کرد و پیامدها و نتایجی که بر سازمانها خواهد گذاشت میپردازیم. روش پژوهش این مقاله به روش دلفی می باشد. جامعه آماری این تحقیق را خبرگان و کارشناسان فعال در زمینه فاوا تشکیل می دهند. در این تحقیق علاوه بر استفاده از داده های تحقیقات پیشین انجام شده نظرات اعضای پانل نیز بر آنها افزوده می شود. ابتدا مرور مختصری از ادبیات فاوا و کاربرد آن در سازمانها دولتی انجام می دهیم و سپس با سه دور برقراری دلفی بین اعضای پانل به شناسایی و الویت بندی تحولات ICT و تاثیرات آنها بر سازمانهای دولتی خواهیم پرداخت. تجزیه و تحلیل یافته های کیفی به کمک ضریب هماهنگی کندال انجام می گیرد.

کلمات کلیدی: فناوری اطلاعات و ارتباطات، سازمانهای دولتی، مطالعات آینده پژوهی، روش دلفی

تحلیل روند سیستم های هوش تجاری و فناوری های آن

میشم حیات داودی^۱، امیر محترمی^۲

چکیده

در این مقاله، هدف، بررسی روند فعلی و چشم انداز آتی رشد فناوری ها و وضعیت سازندگان نرم افزارهای انحصاری هوش تجاری می باشد. مباحث این مقاله به انتخاب بهتر نرم افزار کاربردی هوش تجاری کمک شایانی می کند. به طوری که با در نظر گرفتن جهت گیری های فناوری های نوین در نرم افزارهای هوش تجاری و همچنین پیشرفت سهم بازار هر یک از آنها در آینده، می توان با دیدی آینده بینانه نرم افزار مناسب و برتر را در این حوزه انتخاب نمود. از این رو سعی شده است تحلیل روند از سه منظر استقرار و کاربرد، فناوری و سازندگان نرم افزارهای انحصاری انجام پذیرد. روش تحلیل در این مقاله بر اساس تحلیل استنادی مبتنی بر معتبرترین گزارشات ارائه شده در زمینه هوش تجاری تا سال ۲۰۱۴ می باشد. این مقاله حاصل مطالعات پژوهشی بر روی نرم افزارهای تجاری و متن باز حوزه هوش تجاری و تست عملیاتی این نرم افزارهای با داده های نمونه می باشد که تنها بخشی از نتایج این مطالعه در مقاله حاضر ارائه شده است.

کلمات کلیدی: هوش تجاری، پردازش تحلیلی، انبارش داده، داشبورد، نرم افزارهای انحصاری، تحلیل روند

^۱ کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر، مجتمع فناوری اطلاعات ارتباطات و امنیت، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران،
m.hayatdavoudi@modares.ac.ir

^۲ دکتری سیاستگذاری علوم و فناوری اطلاعات، مجتمع فناوری اطلاعات ارتباطات و امنیت، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران،
a.mohtarami@modares.ac.ir

ارائه‌ی چارچوبی برای ارزش ایجاد شده از طریق رسانه‌های اجتماعی در کسب و کارها

رزا همت خواه^۱، شهریار محمدی^۲

چکیده

با توجه به رشد انفجاری استفاده از رسانه‌های اجتماعی، بسیاری از شرکت‌ها برای فراهم کردن خدمات مختلف و تعامل با مشتریان، از ابزارهای رسانه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند. یک موضوع کلیدی برای بازاریابان که در نتیجه‌ی افزایش چشمگیر رسانه‌های اجتماعی به وجود آمده است این است که چگونه رسانه‌های اجتماعی می‌توانند برای شرکت‌ها ارزش ایجاد کنند برای این منظور ما یک چارچوب نظری برای ارزش مشارکتی ایجاد شده و عوامل مؤثر بر آن را برای کسب و کارها و با تمرکز بر رسانه‌های اجتماعی ارائه می‌کنیم. چارچوب ارائه شده می‌تواند برای مدیران و صاحبان کسب و کارها با فراهم کردن یک دید جامع برای تصمیم‌گیری بهتر و به دست آوردن مزیت رقابتی بیشتر مفید باشد.

کلمات کلیدی: رسانه‌های اجتماعی، خلق ارزش، بازاریابی رسانه‌های اجتماعی، تعامل با مصرف کننده، خرید آنلاین

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، ایران، Roza_hematkhah@yahoo.com

^۲ استادیار دانشکده‌ی مهندسی صنایع، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، ایران، mohammadi@kntu.ac.ir

آینده پژوهی فناوری داده‌های بزرگ در ایران

عصمت الفباغی^۱، مهدی جوانمرد^۲

چکیده

تغییرات در حوزه‌ی فناوری اطلاعات در حال ورود به دوران کلان‌داده یا داده‌های بزرگ می‌باشد. دوره‌ای که قدرت پردازش و ذخیره‌سازی به اوج خواهد رسید؛ شبکه‌ها و رایانش ابری دسترسی جهانی و خدمات فراگیر را میسر می‌سازد و شبکه‌های اجتماعی و امنیت سایبر به بازارهای جدید و عظیمی تبدیل خواهد شد. کلان‌داده اصطلاح جدیدی است که برای رشد قابل توجه در تولید، دسترس‌پذیری، ذخیره‌سازی و پردازش داده‌ها و اطلاعات به کار می‌رود و در ارتباط با گسترش روزافزون فناوری اطلاعات مورد توجه قرار گرفته است. حجمی از داده‌ها که این روزها می‌تواند ذخیره و پردازش شده و نتایج تحلیل آن مورد استفاده قرار گیرد؛ در گذشته‌ی نه‌چندان دور قابل تصور هم نبود. پیامدها و اثرات این تحول فناوری فقط به دنیای پردازشگرها محدود نمی‌شود و همه‌ی عرصه‌های زندگی انسان را تحت تاثیر قرار داده است. در مباحث مربوط به کلان‌داده امروزه از مزایا و معایب داده‌های بزرگ سخن گفته می‌شود. از سویی شرکت‌ها و سازمان‌ها امروزه قادر به ثبت و کنترل حجم قابل توجهی از داده‌های مربوط به مشتریان و مراجعه‌کنندگان هستند و از سوی دیگر دولت‌ها اطلاعات گسترده‌ای از همه ابعاد زندگی شهروندان خود در اختیار دارند. این داده‌های کلان، قدرت قابل توجهی در اختیار شرکت‌های تجاری و دولت‌ها قرار می‌دهد که می‌تواند در جهت پیشرفت زندگی بشر قرار گیرد و یا در جهت تامین منافع اقتصادی و سیاسی صاحبان قدرت مورد سوء استفاده واقع شود. از این‌روست که آینده‌ی کلان‌داده و اثرات و پیامدهای آن بر ابعاد مختلف جامعه، در آینده دغدغه‌ی کارشناسان و صاحب‌نظران است. آینده‌پژوهی بازتاب‌دهنده‌ی چگونگی زایش واقعیات فردا از تغییرات امروز است. گمانه‌زنی‌های نظام‌مند خردورانه در مورد نه‌تنها یک آینده، بلکه چندین آینده‌ی متصور. در این نوشتار تلاش شده است تا با مطالعه و جستجوی منابع الگوها و عوامل تغییر و ثبات و بررسی تحلیلی منابع موجود در زمینه فناوری کلان‌داده، به تجسم آینده‌ی بالقوه و کارکردهای آینده‌پژوهانه این فناوری در ایران پرداخته شود.

کلمات کلیدی: فناوری اطلاعات، کلان‌داده، رایانش ابری، آینده‌پژوهی.

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه پیام نور، Esmatalefbaghi@yahoo.com

^۲ استادیار دانشگاه پیام‌نور، javanmard@pnu.ac.ir

رویکردها و ابزارهای نوین موثر در آینده پژوهی هوشمندی کسب و کار

فرشاد وحیدپور^۱، سجاد شکوهیار^۲

چکیده

آینده هوشمندی کسب و کار و آشنایی با ابعاد و مولفه‌های موثر بر آن همواره مورد توجه مدیران بوده است. بخصوص که امروزه در عصر داده زندگی می‌کنیم و با حجم داده بسیار زیادی مواجه هستیم. این داده حجیم می‌تواند تأثیرات بسیار مهمی بر سازمان داشته باشد. از طرفی تغییرات محیط کسب و کار، باعث پیچیده‌تر شدن عملیات سازمانی شده است. این پیچیدگی‌ها از طرفی منشاء فرصت‌ها می‌باشند و از طرف دیگر، مشکلات و موانعی را برای کسب و کار ایجاد می‌کنند. علاوه بر این، عوامل تأثیرگذار سازمانی و عواملی که بر محیط کسب و کار تأثیر دارند شامل بازارها، تقاضای مشتری، تکنولوژی و جامعه می‌باشند که شدت تأثیر این عوامل در طی زمان بیشتر و بیشتر می‌شوند و در نتیجه فشارهای محیطی و داخلی بیشتر، رقابت شدیدتر و همچنین مشکلات مدیریتی بیشتر می‌شوند. بنابراین، حجم وسیعی از داده‌ها و اطلاعات وارد سازمان شده و سازمان‌ها را دچار مشکل می‌کنند. با توجه به محیط متغیر و حجم داده‌های تولیدی، مدیران باید فعال‌تر، منعطف‌تر، سریع‌تر باشند تا بتوانند به تحولات محیطی پاسخ مناسب بدهند. بنابراین موضوع مهم، موضوع تصمیم‌گیری مدیران است زیرا تصمیم‌گیری مترادف با مدیریت می‌باشد و تصمیم‌گیری مترادف با پیدا کردن بهترین راه‌حل‌ها در بین گزینه‌های مختلف می‌باشد که نیاز به اطلاعات مناسب دارد. بنابراین نیاز به راه‌حلی می‌باشد تا بتواند به حل مشکل بپردازد. از آنجایی که دانش در سازمان‌های امروز به عنوان دارایی بسیار مهم تلقی می‌شود و دسترسی به دانش بسیار با اهمیت می‌باشد، راه‌حل استفاده از هوشمندی کسب و کار است. در این حالت سازمان‌ها به آینده چشم خواهند داشت. بدین صورت است که از دل تغییرات امروز در هوشمندی کسب و کار، واقعیت فردا تولد می‌یابد.

کلمات کلیدی: داده حجیم، هوشمندی کسب و کار، انبار داده، Map-Reduce، Hadoop،
chukwa، Pig، Hive، Hbase، HDFS

^۱ کارشناس ارشد مدیریت فناوری اطلاعات دانشگاه شهید بهشتی f.vahidpour@sbu.ac.ir

^۲ استادیار گروه مدیریت فناوری اطلاعات دانشگاه شهید بهشتی s_shokouhyar@sbu.ac.ir

بررسی موردی برنامه ریزی استراتژیک در کشورهای پیشرفته

اشرف کریمی راهجردی^۱

چکیده

کارکرد اصلی آینده نگاری، خلق و ترسیم پارادایم ها، سناریوها و آینده های مطلوب است. ابهام و عدم اطمینان از آینده بر اهمیت پروژه های آینده نگاری فناوری اطلاعات می افزاید. تاکنون روشی برای ارزیابی پروژه های آینده نگاری فناوری اطلاعات ارائه نشده است. آینده پژوهی مشتمل بر مجموعه تلاش هایی است که با استفاده از تجزیه و تحلیل منابع، الگوها و عوامل تغییر و یا ثبات، به تجسم آینده های بالقوه و برنامه ریزی برای آنها می پردازد. آینده پژوهی منعکس می کند که چگونه از دل تغییرات (یا تغییر نکردن) «امروز»، واقعیت «فردا» تولد می یابد. با توجه به سرعت تغییرات، تکنولوژی و پیچیدگیهای آنها و سازمانهای امروزی و وجود رقابت در تولید و فروش محصولات و ارائه خدمات، نیاز به برنامه ریزیهای بلندمدت و استراتژیک آینده نگارانه در سازمانها ضروری می باشد. تدوین و تنظیم برنامه ریزی استراتژیک فرایندی است که از اتفاق نظر برای تلاش در جهت برنامه ریزی آغاز و به اجراء ارزیابی و بازخورد نتایج ختم می شود. طی این فرایند روش های برنامه ریزی مسایل استراتژیک از قبیل روش مستقیم، مبتنی برهدف و سناریو مطرح و در خصوص تدوین و تنظیم برنامه های استراتژیک از سه روش الگویی برای فرایند تصمیم گیری، فرایند اشتراک مساعی و مراتب و رویه های سازمانی مورد بررسی قرار می گیرد. موضوع مطالعات آینده پژوهی دارای ویژگی هایی است که آن را از موضوع مطالعات مربوط به پدیده های گذشته یا پدیده های موجود متمایز می سازد. یکی از مهمترین این ویژگی ها آن است که موضوع مطالعات آینده پژوهی در زمان حال تحقق عینی و واقعیت مستقل از ذهن انسانی ندارد، در حالی که موضوع مطالعات گذشته یا حال تحقق عینی داشته و به عبارت دیگر متعین است. بدین لحاظ آینده پژوهی بطور بنیادی با پدیده عدم قطعیت روبرو است که روش مطالعه تحولات آتی و در نتیجه روش شناسی ناظر بر آن را تحت تأثیر قرار می دهد.

^۱فارغ التحصیل کارشناسی ارشد علوم ارتباطات اجتماعی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد دماوند. Rahjerdi632@gmail.com

آینده پژوهی فرهنگ و ارزشها در فضای مجازی

زهره عظیمی نیا

چکیده

دهکده جهانی اصطلاح نام آشنا که امروزه در اکثر رسانه ها، مطبوعات، اخبار و غیره دیده و شنیده می شود حاصل گسترش وسایل ارتباط جمعی و تلتش نوع بشر در دسترسی به فضای مجازی می باشد. نتیجه آنکه تلاشها و ابداعات انجام شده در این راه باعث کاهش فاص ها و کوچک شدن دنیا شده چنانکه میلیاردها انسان بواسطه رسانه ها می توانند از مناطق دور دست معلومات و اطلاعات خود را در اندک زمانی با یکدیگر مبادله کنند این است که سیاره زمین را با این وسعت یک دهکده و افرادش را به اهالی آن دهکده تشبیه می کنند اما به همان اندازه و بلکه بیشتر احتمال خطرات فرهنگی و ضد چنین اندک زمانی خوش می نماید شاید به همان اندازه و بلکه بیشتر احتمال خطرات فرهنگی و ضد اطلاعاتی را به دنبال داشته باشد.

در این مقاله کوشش شده است تا به روند کاوی تاثیر فضای مجازی بر فرهنگ جوامع در دنیای امروز پرداخته شود و ضمن بررسی فراز و نشیب های موجود و کند و کاو نقاط مثبت و پر بهره آن برای بشریت چگونگی برنامه ریزی و هدایت آن جهت بهره برداری هرچه پرمفعت تر و کارا تر در آینده مطابق با منویات فرهنگی و ارزشی جامعه بشری خصوصا ایران اسلامی و بویژه در شرایط خطرناک امروزی و آینده راهکارهایی پیشنهاد گردد.

کلمات کلیدی: فضای مجازی، فرهنگ، ارزش، آینده

اعمال پارامترهای کیفی در ترکیب و جایگزینی سرویس‌های وب معنایی مبتنی بر عامل‌های هوشمند

وحیده دشتی اول^۱، سیما عمادی^۲

چکیده

وب سرویس‌ها نقش مهمی در معماری سرویس‌گرا دارند و ارائه ویژگی‌های کیفیت سرویس^۳ معیار مهمی برای انتخاب سرویس مناسب از بین سرویس‌های در دسترس می‌باشد. استفاده از معماری سرویس‌گرا قابلیت استفاده مجدد و امکان استفاده سرویس‌ها در بافت‌های گوناگون را به وجود می‌آورد. هدف از ایجاد سرویس‌های مرکب، انجام یک کار مشترک با کمک سرویس‌های وب، برای ارائه سرویسی بهینه، مطابق با نیاز کاربران است. از این رو از موارد مهم در ترکیب سرویس در آینده، نیاز به وجود یک معماری جامع است که بتواند سرویس‌های وب را با در نظر گرفتن کیفیت آن‌ها کشف، انتخاب و ترکیب نماید، به طوری که در تمامی موارد پاسخگوی نیازهای کاربران باشد. در این مقاله یک معماری با رویکرد وب معنایی پیشنهاد شده است که علاوه بر اطلاعات، معنا را نیز در برمی‌گیرد. در نتیجه اطلاعات قابل فهم، پردازش، جستجو و اشتراک‌گذاری بر اساس معنا می‌باشد. رویکرد ارائه‌شده در این پژوهش جهت بهبود یکپارچه‌سازی تدریجی سیستم‌های چند عامله با استفاده از تکنولوژی وب معنایی، نقش بسزایی در آینده وب ایفا می‌کند. مدل ارائه‌شده از عامل درخواست‌کننده سرویس، عامل ثبت درخواست، عامل جست‌وجوگر، عامل هماهنگ‌کننده و عامل جایگزین‌کننده سرویس استفاده شده است. الگوریتم‌هایی که تاکنون در این حیطه مطرح شده‌اند، دارای چالش‌های اساسی از قبیل عدم ارائه سرویس بهینه و در نظر نگرفتن پارامترهای کیفیت سرویس مطابق با خواست کاربر، عدم پشتیبانی از جایگزینی سرویس، عدم پشتیبانی از محیط‌های پویا و گسترده می‌باشند که منجر به افت کارایی سرویس‌دهی می‌شود. بهره‌گیری از عامل‌های نرم‌افزاری و اعمال پارامترهای کیفی امکان کشف، ترکیب و جایگزینی سرویس در بستر آنتالوژی را با بالاترین بهینگی سرویس در معماری پیشنهادی فراهم ساخته است. این مدل با بهره از قابلیت عامل‌ها همچون یادگیری، استفاده مجدد، قدرت استنتاج، توسعه‌پذیری در بستری

^۱ گروه مهندسی کامپیوتر، پردیس علوم و تحقیقات یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران، Vahideh.dashti@yahoo.com

^۲ گروه مهندسی کامپیوتر، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران، emadi@iauyazd.ac.ir

^۳ Quality of Web service

ازوب معنایی و آنتالوژی جهت افزایش کارایی و بهره‌وری سیستم اعمال شده است. عامل جایگزین کننده از مهم‌ترین قسمت‌های معماری تعریف شده است که اگر سرویسی دچار از کارافتادگی شود، اقدام به جایگزینی آن با بهترین سرویس نامزد بر اساس پارامترهای کیفیت سرویس می‌نماید. رویکرد پیشنهادی سعی بر آن داشته است تا با ارائه معماری سرویس‌گرایی با قابلیت‌های وب معنایی و استفاده از تکنولوژی آنتالوژی بتواند چالش‌های مطرح شده را پوشش دهد و پاسخگوی کاربران در ارائه سرویسی بهینه در تمامی شرایط و محیط‌های پویا باشد.

کلمات کلیدی: معماری سرویس‌گرا، سرویس‌وب، پارامترهای کیفی، کشف و ترکیب و جایگزینی سرویس، وب معنایی، آنتالوژی، عامل.

آینده هوش تجاری در شبکه های اجتماعی

نگار ماهبد، امیر سینا واقفی

گروه مدیریت فناوری اطلاعات - دانشکده مدیریت و حسابداری - دانشگاه شهید بهشتی - پردیس ۲

چکیده

یکی از بزرگترین مشکلات صاحبان کسب و کار و مدیران ارشد عدم درک نیاز واقعی مصرف کنندگان و وجود سلائیق مختلف است که گاهی آنها را با تولیدی مواجه نموده که مشتری خود را نداشته و در برخی موارد به ضرر های جبران ناپذیر منجر شده است، بدین سبب سعی در جمع آوری داده های مورد نظر خود داشته اند اما چون طرف مقابل آنها انسان است و رفتارها و سلیقه ها حتی برخی زمانها بصورت روزانه نیز تغییر کرده، تجمیع داده ها را برای اینکه بتوان از آن استنباط کارامدی بدست آورد سخت و برخی موارد غیر ممکن کرده است. اما امروزه با پیشرفت در دنیای مجازی هر روز جمعیت بیشتری از مردم برای امور مختلف، اعم از کاری، ارتباطات خانوادگی و ... به استفاده از شبکه های اجتماعی رو می آورند و با تبادل اطلاعات و ارائه دیدگاه ها از این طریق با هم تبادل ارتباط دارند.

بدین منظور چگونگی رصد این داده ها و اطلاعات برای اغلب مدیران - با نگاهی اقتصادی، سیاسی و .. از اهمیت بسیاری برخوردار است و این مهم، فعالان (بخصوص کارشناسان آینده پژوه) را بر آن داشته تا با ابزار های امروزی بتوانند این نیاز را مرتفع کنند. قطعاً هوش تجاری که بتواند داده ها را به اطلاعات با ارزش و مفید تبدیل کند برای تصمیم گیران سازنده است که ما نیز در این مقاله برآنیم تا با شناسایی عوامل موثر، نحوه دسته بندی و ارائه نمونه کاربردی آینده هوش تجاری در شبکه های اجتماعی را بررسی نماییم.

بررسی تاثیر فناوری اطلاعات در کسب و کار و نقش آن در ایران

ملیحه بینشیان^۱

چکیده

امروزه کارآفرینی را به عنوان موتور رشد و توسعه جوامع شناخته و از آن به عنوان نماد تلاش و موفقیت در امور تجاری یاد می کنند و از طرفی فناوری های ارتباطی از مولفه های اصلی کارآفرینی هر کشور در حال توسعه ای به شمار می رود. بی شک کارآفرینی سهم عمده و نقش ویژه ای در توسعه فناوری های نوین از جمله فناوری اطلاعات داشته و دارد؛ فناوری اطلاعات مرزهای فکری و عملی را در جوامع سنتی شکسته است و زمینه مناسبی را برای رشد فکر و خلاقیت و پویایی بخشیدن به کسب و کار فراهم نموده است. امروزه این فرآیندها با استفاده از تکنولوژی های مبتنی بر وب توسعه می یابند و بدین ترتیب مدرن ترین نوع کسب و کار که به کارآفرینی دیجیتال معروف است را به وجود می آورند. در این مقاله به بررسی نقش فناوری اطلاعات در کارآفرینی و ایجاد فرصت های شغلی پرداخته شده است.

کلمات کلیدی: کارآفرینی دیجیتال، کسب و کار دیجیتال، فناوری اطلاعات، کارآفرینی

---

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی دانشگاه شاهد، Malihe_bineshiyan@yahoo.com

تأثیرات فن آوری های رسانه ای نسل جدید بر آینده آموزش

سارا مسعودی، سیاوش صلواتیان

چکیده

نظام آموزشی در هر سرزمین، ارتباطی تنگاتنگ با تحولات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی آن سرزمین دارد، هر چند خود نیز می‌تواند بر این تحولات تأثیرات بسیاری داشته باشد. آینده‌ی نظام آموزشی معطوف به سخت افزارهای سخت نخواهد بود. این مسئله در جهان امروز بیشتر از پیش خود رانسان می‌دهد چراکه با ظهور و توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و شکل‌گیری جامعه شبکه‌ای که اطلاعات و مشارکت یکایک افراد در آن حرف اول را می‌زند، نظام تولید دانش و مناسبات افراد در این عرصه دستخوش تغییرات بسیاری شده است. تحولات عظیم تکنولوژیکی موسسات آموزش عالی کشورمان را به سمت استفاده از نرم افزارهای جدید سوق خواهد داد در این میان وب ۲ از فرصت‌ها و جذابیت‌هایست که نقش مهمی در آموزش خواهد داشت. این مقاله با استفاده از روش کتابخانه‌ای به بررسی برخی از ابزارهای مورد استفاده در موسسات آموزش عالی خواهیم پرداخت. ابزارهای مورد بررسی عبارت‌اند از شبکه‌های اجتماعی و بازی‌های آنلاین در ادامه نیز به برخی از ابزارهایی اشاره می‌کنیم که می‌تواند مورد استفاده در نظام آموزش عالی قرار گیرد.

کلمات کلیدی: وب ۲- شبکه‌های اجتماعی، بازی‌های آنلاین، آموزش

بررسی پیشران های فناوری مؤثر بر رسانه ها

سارا مسعودی

چکیده

عصر جدیدی در حال قوام است که نیاز به نگرستن با چشمان جدید دارد. امروزه تغییرات فناورانه اجتماعی با سرعت بالایی در حال رخ دادن است. در عصر پرشتاب امروز اگر به حوزه‌ی آینده‌پژوهی عنایت ننماییم ما و مشکلات روزافزون می‌مانیم، فرصت‌ها، تهدیدها، ریسک‌ها منتظر نمی‌مانند تا ببینند ما آماده‌ایم یا نه؟ بلکه کاملاً برعکس، در بیشتر اوقات در زمانی که ما کم‌ترین آمادگی را داریم اتفاق می‌افتد.

در این محیط آکنده از عدم قطعیت، تنها رویکرد و سیاستی که احتمال موفقیت و کامروایی دارد، تلاش برای معماری آینده است.

مقاله‌ی حاضر به بررسی روندهای مؤثر بر فناوری ارتباطات در آینده با استفاده از روش کتابخانه‌ای پرداخته است بر این اساس روندهای مؤثر بر فناوری ارتباطات عبارت‌اند از: فن‌آوری ترکیبی، شبکه به‌عنوان بستر نرم‌افزاری، وب ۲، بحران ترافیک داده‌ها، قابلیت حمل آسان، افزایش پهنای باند، هولوگرافی و داده‌های وارده

کلمات کلیدی: آینده، پیشران، فناوری، اینترنت، رسانه

ارائه راهکار جهت استفاده بهینه از شبکه‌های اجتماعی با استفاده از تحلیل آماری مزایا، معایب و آسیب‌ها

زهره محیاپور لری^۱، حکیمه پورشاه آبادی^۲، عبدالله فرهادی افشار^۳

چکیده

شبکه‌های اجتماعی در سالهای اخیر میان کاربران اینترنت جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده است. به دلیل گسترش روز افزون این پدیده نیاز به بررسی، برنامه ریزی بلند مدت، وضع قوانین و مقررات لازم، افزایش آگاهی و آشنا سازی خانواده‌ها، آسیب‌شناسی و فرهنگ‌سازی کاملاً احساس می‌شود. در این مقاله به تعریف شبکه‌های اجتماعی و ساختار آنها پرداخته شده است. پژوهش حاضر بر گرفته از پرسشنامه‌ای می‌باشد، که با نتایج بدست آمده از آن، به تحلیل شبکه‌های اجتماعی من جمله دلایل ایجاد و رایج شدن، مزایا، معایب و آسیب‌ها پرداخته ایم. در ادامه راهکاری مبنی بر ایجاد شبکه اجتماعی بومی با ویژگی‌های مطرح شده بیان کرده ایم. که می‌توان با این راهکار شبکه‌های بومی را جایگزین شبکه‌های برون مرزی کرد و آینده‌ای موفق در زمینه شبکه‌های اجتماعی برای کشور و جامعه رقم زد.

کلمات کلیدی: کاربران اینترنت، شبکه‌های اجتماعی، آسیب‌ها، مزایا، راهکار، شبکه اجتماعی

بومی

^۱ دانشجوی کارشناسی مهندسی فناوری شبکه‌های کامپیوتری، دانشگاه علمی-کاربردی جهاد دانشگاهی سیرجان، z.mahyapour@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی علوم کامپیوتر، دانشگاه صنعتی سیرجان h_por71@yahoo.com

^۳ کارشناسی ارشد مکترونیک، مربی دانشگاه علمی-کاربردی جهاد دانشگاهی سیرجان، irelecomp@gmail.com

تأثیر متقابل شبکه‌های اجتماعی بر انزوای اجتماعی نسل جوان

همایون مؤتمنی^۱، شیما شفیعی^۲، فاطمه خلج^۳

چکیده

اینترنت و شبکه‌های اجتماعی به عنوان مهم‌ترین رسانه‌ی عصر جدید هستند که در کنار محاسن و مزایای بی شمار خود که منشأ آثار مثبت و بالنده‌ای برای پیشرفت انسان هستند نیز می‌توانند نقش تخریب‌کننده‌ای ایفا نمایند. استفاده از شبکه‌های اجتماعی در بین نسل جوان جامعه در حال گسترش است و بخش مهمی از زندگی افراد را تشکیل می‌دهد. امروزه برای خرید، جمع‌آوری اطلاعات، گفتگو با سایر کاربران اینترنتی و بسیاری از فعالیت‌های دیگر از اینترنت استفاده می‌شود. آن‌گونه که هیچ‌بعدی از ابعاد زندگی افراد از این سیطره بی‌نصیب نمی‌ماند. استفاده بیش از حد از این تکنولوژی به نوعی انسان‌ها به ویژه نسل جوان را از باور و ارتباطات اجتماعی واقعی دور می‌کند و با حذف تعاملات اجتماعی و تسلط بر زندگی افراد می‌تواند موجب احساس تنهایی و انزوا اجتماعی گردد. امروزه شبکه‌های اجتماعی سکندار اقیانوس پرتلاطم اینترنت هستند که در باب آن می‌توان اذعان کرد که **شبکه‌های اجتماعی**، نسل جدیدی از وبسایت‌ها هستند که این روزها در کانون توجه کاربران شبکه‌ی جهانی اینترنت قرار گرفته‌اند. این گونه سایت‌ها بر مبنای تشکیل اجتماعات آنلاین فعالیت می‌کنند. در این مقاله می‌خواهیم با شناسایی این معضل مدرن گامی هر چند کوچک در راه نحوه استفاده‌ی صحیح از این تکنولوژی برداشته شود. که در این میان نقش مسئولان فرهنگی کشور و مهم‌تر از آن نقش بی‌بدیل خانواده هم نقش کلیدی تلقی گردیده که در واقع با همکاری همه مسئولان و نهادهای جامعه و هم‌چنین با بسترسازی فرهنگ صحیح استفاده از شبکه‌های اجتماعی و تقویت باورهای دینی و مذهبی می‌توان از آسیب‌های اجتماعی تاحد زیادی کاست و شاهد حضور پرنگ جوانان در محیط‌های سنتی مانند: مساجد، کتابخانه‌ها، فرهنگ سراها، سالن‌های ورزشی به جای گروه‌های جمعی آنلاین، کلوب‌های محلی باشیم.

کلمات کلیدی: شبکه اجتماعی، انزوای اجتماعی، جوانان.

^۱ استاد دانشگاه آزاد واحد ساری، motameni@iausari.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مؤسسه غیرانتفاعی طبری، sh.shafiee2013@gmail.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مؤسسه غیرانتفاعی طبری، f.khalaj89@gmail.com

بررسی روش‌های رتبه‌بندی و کشف وب‌سرویس بهینه^۱

مینا کریمی^۲، محمدرضا خیام‌باشی^۳

چکیده

وب‌سرویس‌ها یک الگوی جدید در معماری و توسعه‌ی برنامه‌های کاربردی، ایفا می‌کنند. اهمیت وب‌سرویس‌ها، نه تنها به دلیل جدیدبودن آن‌ها، بلکه به این دلیل است که این تکنولوژی، نیازهای توسعه‌دهندگان برنامه‌های کاربردی را برآورده می‌کند. تکنولوژی وب‌سرویس، راهی مهم به منظور اتصال داده‌های برنامه‌های کاربردی مختلف و انتشار توابع یا پیام‌های کاربردی، به سراسر جهان، بدون نگرانی از محل، سخت‌افزار، سیستم‌عامل و زبان برنامه‌نویسی، ارائه می‌دهد. انتشار سریع وب‌سرویس‌ها، کشف آن‌ها را مشکل می‌کند. همچنین، وب‌سرویس‌های با ویژگی‌های عملکردی یکسان، زیادند، بنابراین، مهیاکردن امکانات و انتخاب وب‌سرویس موردنیاز کاربر، مسئله‌ی بسیار مهمی می‌باشد. در این مقاله، یک بررسی جزئی درباره‌ی روش‌های رتبه‌بندی و کشف وب‌سرویس اخیر، ارائه می‌شود. بعضی از این روش‌ها، مبتنی بر جستجو در UDDI، با استفاده از کلمه‌ی کلیدی، بعضی مبتنی بر جستجوی نحوی و برخی مبتنی بر معنا می‌باشند.

کلمات کلیدی: وب‌سرویس‌ها، رتبه‌بندی سرویس، کشف سرویس، انتخاب سرویس

^۱ این مقاله برگرفته از پایان نامه تحصیلات تکمیلی در موسسه آموزش عالی صفهان است.

^۲ ایران، اصفهان، موسسه آموزش عالی صفهان، دانشکده مهندسی کامپیوتر، گروه مهندسی نرم‌افزار، m.karimi@safahan.ac.ir

^۳ ایران، اصفهان، دانشگاه اصفهان، دانشکده مهندسی کامپیوتر، گروه مهندسی معماری کامپیوتر، M.R.Khayyambashi@eng.ui.ac.ir

پیامدهای منفی شبکه‌های اجتماعی در اوقات فراغت دانش‌آموزان

همایون مؤتمنی^۱، شیما شفیعی^۲، فاطمه خلیج^۳

چکیده

دانش‌آموزان معمولاً ساعاتی را در مدرسه به تحصیل می‌پردازند و بخش دیگری از اوقات خود را در خانه به استراحت و در کنار خانواده می‌گذرانند. در این میان زمان دیگری هم وجود دارد که در سازندگی شخصیت و شکوفایی استعدادهای آنان نقش چشم‌گیری دارد و آن زمان همان اوقات فراغت دانش‌آموزان است. در این زمان یکی از نگرانی‌های مشترک و مهم والدین در همه‌ی جوامع نحوه‌ی استفاده‌ی دانش‌آموزان از شبکه‌های اجتماعی است. استفاده از شبکه‌های اجتماعی می‌تواند آثار و پیامدهای منفی بر رفتار و کردار دانش‌آموزان به همراه داشته باشد و حتی دانش‌آموزان را در معرض مطالب و تصاویر خشن و غیرمجاز موجود در محیط شبکه‌های اجتماعی قرار دهد. دسترسی به چنین مطالبی ممکن است کاملاً تصادفی یا عمدی باشد و در این هنگام بایستی نهادها و دستگاه‌های مختلفی در کشور نظیر وزارت آموزش و پرورش، وزارت ارشاد، شهرداری، استانداری، سازمان تبلیغات، کانون‌های مساجد و سایر سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی به برنامه‌ریزی برای اوقات فراغت دانش‌آموزان بپردازند. در این مقاله سعی بر این است که نحوه‌ی سپری شدن برنامه‌های اوقات فراغت دانش‌آموزان را به گونه‌ای مورد بررسی و نقد قرار داده که هدف اصلی‌اش بررسی پیامدهای منفی ناشی از شبکه‌های اجتماعی بر روی اوقات فراغت دانش‌آموزان باشد.

کلمات کلیدی: شبکه اجتماعی، اوقات فراغت، دانش‌آموز، پیامدهای منفی.

^۱ استاد دانشگاه آزاد واحد ساری، motameni@iausari.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مؤسسه غیرانتفاعی طبری، sh.shafiee2013@gmail.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مؤسسه غیرانتفاعی طبری، f.khalaj89@gmail.com

بررسی آسیب‌های شبکه‌های اجتماعی در زندگی کاربران

همایون مؤتمنی^۱، شیما شفیعی^۲، فاطمه خلیج^۳

چکیده

با فرا رسیدن عصر تکنولوژی های نوین ارتباطی و گسترش فراگیر آن ها، تغییر و تحولات زیادی در زندگی بشر ایجاد شده و ما را با جهان جدیدی مواجه ساخته است. جهانی که در آن متفاوت اندیشیم، می نویسیم، می خوانیم، ارتباط برقرار می کنیم و بطور کلی جهانی که در آن متفاوت زندگی می کنیم. در دنیای امروز، شبکه های اجتماعی فضایی آنلاین هستند که بر ساخت و بازتاب روابط اجتماعی میان افراد متمرکز هستند. افراد در این فضا به تبادل علایق و فعالیت هایشان می پردازند. شبکه های اجتماعی نقش بسیار مهمی در روابط مردم سر تا سر جهان ایفا می کنند. به طوری که به جزئی جدایی ناپذیر از زندگی بیشتر افراد تبدیل شده اند. این در حالی است که اساس پیدایش این شبکه ها تسهیل و کوتاه نمودن مسیر ارتباطی میان افراد جامعه تلقی می گردد. در ایران نیز این پدیده نه چندان نو ظهور روز به روز بر خیل مشتاقان خود می افزاید. رشد روز افزون شبکه های اجتماعی در فضای مجازی باعث شده تا این شبکه ها به وسیله ی ارتباطی ضروری تبدیل شوند و یکی از دلایلی که نسل کنونی به این نوع از روابط روی آورده، در واقع این است که آنها می توانند از این طریق در هر زمان و مکانی به ارتباط با دیگران بپردازند و با توجه به تأثیرات این شبکه ها در فعالیت های روزمره افراد پیش بینی می گردد که استفاده از آن ها در آینده ای نزدیک همچنان افزایش یابد و در اینجا خود افراد هستند که باید آگاهانه تصمیم بگیرند که به چه نحوی و در چه مسیری به گونه ای که سبب تعالی فهم و خرد جمعی از این شبکه ها شوند نیز استفاده نمایند.

کلمات کلیدی: شبکه‌های اجتماعی، آسیب شناسی، انواع آسیب‌ها.

^۱ استاد دانشگاه آزاد واحد ساری، motameni@iausari.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مؤسسه غیرانتفاعی طبری، sh.shafiee2013@gmail.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مؤسسه غیرانتفاعی طبری، f.khalaj89@gmail.com

ظهور شبکه‌های اجتماعی و تأثیر گذاری آن‌ها در زندگی بشر

همایون مؤتمنی^۱، شیما شفیعی^۲، فاطمه خلیج^۳

چکیده

فناوری‌های مختلف بر زندگی انسان‌ها به گونه‌ای غیرقابل تصور تأثیر گذاشته و دامنه‌ی عمق این تأثیرات نیز به صورتی روزافزون در حال گسترش است همان‌گونه که می‌دانیم هویت بشر در بستری اجتماعی شدن افراد شکل می‌گیرد و از خانواده، مدرسه، گروه همسالان و رسانه‌های همگانی به عنوان عوامل اجتماعی شدن نام برده می‌شود. این فناوری‌ها نقش خانواده را در اجتماعی شدن و جهت‌دهی به امیال و افکار انسان کم‌رنگ نموده و تغییرات اساسی رادر نحوه‌ی زندگی، آداب و رسوم، ارزش‌ها و نگرش‌ها و به طور کلی هویت افراد به وجود آورده که قابل تأمل و درنگ بوده و لازم است از تمامی جوانب مورد بررسی قرار گیرد تا ضمن جلوگیری از اثرات مخرب آن، بتوان از فرصت‌های ایجاد شده به طور مناسب استفاده نمود. در محیط‌های اجتماعی نظیر فیس‌بوک، تویتر، وایبر و ... کاربر ضمن عضو بودن در جامعه‌ای بزرگ نیز در گروه و شبکه‌های اجتماعی کوچک‌تری هم عضو می‌گردد. هر کدام از این گروه‌ها وابستگی و سلایق خاص خود را دارند پس فرد در تأثیرپذیری از فرهنگ ارتباطاتی این گروه‌ها بر خود لازم می‌داند که هویت ارتباطاتی خویش در ارتباط با دیگران را تغییر دهد. هر چند این تغییر هویت موقت و محدود به زمان و مکان خاصی باشد ولی بدون تردید در هویت واقعی فرد بی‌تأثیر نخواهد بود و به طور کلی همه اجزای یک شبکه اجتماعی که فرد با آن در تعامل است نیز در ضمیر ناخود آگاه فرد تأثیر می‌گذارد.

کلمات کلیدی: شبکه‌های اجتماعی، هویت، اینترنت

^۱ استاد دانشگاه آزاد واحد ساری، motameni@iausari.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مؤسسه غیرانتفاعی طبری، sh.shafiee2013@gmail.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مؤسسه غیرانتفاعی طبری، f.khalaj89@gmail.com

ارائه روش ترکیبی از اثر انگشت، عنبیه و مشخصات فردی با استفاده از منطق فازی برای افزایش امنیت بالا و تشخیص هویت کاربر در سیستم‌های خودپرداز

جواد حمیدزاده^۱، ابوالفضل غفاری نژاد^۲، شهاب یاری هیبت^۳

چکیده

امروزه سیستم‌های الکترونیکی نقش به‌سزایی در استفاده مشتریان از خدمات بانکی را ایفا می‌کند مانند دستگاه‌های خودپرداز (ATM)، دستگاه‌های کارت‌خوان و غیره، اگرچه استفاده از کارت‌های اعتباری و دستگاه‌های خود پرداز از مزایای زیادی برخوردار هستند اما روش سنتی تایید هویت مشتری با استفاده از کارت و رمز عبور با مشکلات امنیتی زیادی همچون سرقت کارت و رمز، گم شدن، کلاهبرداری و مواردی از این قبیل همراه است. در این مقاله برای تشخیص و شناسایی یک کاربر از مدل ترکیبی سنسور اثر انگشت، عنبیه و یکی از مشخصات فردی که هنگام ثبت نام دریافت و در پایگاه داده ذخیره می‌شود، استفاده می‌کنیم. این کار باعث افزایش ضریب امنیتی بالایی می‌شود. در ادامه با توجه به زیاد بودن خصیصه‌های اثر انگشت و عنبیه از منطق فازی برای تسریع در عمل تطبیق اثر انگشت و عنبیه با الگوهای آن‌ها در پایگاه داده استفاده می‌کنیم. و در پایان فلوچارت پیشنهادی را به همراه نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل آماری این روش با سایر روش‌ها تایید هویت بیومتریکی مقایسه می‌کنیم، همچنین نتایج آزمایشات بر روی داده‌های دنیای واقعی، نشان دهنده برتری روش پیشنهادی نسبت به سایر روش‌های مطرح است.

کلمات کلیدی: منطق فازی، بیومتریک، حسگر اثر انگشت، عنبیه، خودپرداز، امنیت

^۱ استادیار، دانشکده مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات، دانشگاه صنعتی سجاد، مشهد، ایران، j_hamidzadeh@sadjad.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد کامپیوتر نرم افزار دانشگاه بین المللی امام رضا (ع)، مشهد، ایران، abolfazl_ghaffarinezhad@yahoo.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد کامپیوتر نرم افزار دانشگاه بین المللی امام رضا (ع)، مشهد، ایران، shahab.yari@gmail.com

بررسی راهکارهای سیستم های چند عامله در بهبود چالش های شبکه های بین خودرویی موردی

علیرضا محمدی گهر^۱، ناصر مزینی^۲

چکیده

شبکه های بین خودرویی موردی زیر مجموعه ای از شبکه های سیار موردی هستند که امروزه و در آینده نقش بسیار مهمی در سیستم های حمل و نقل هوشمند دارند. این شبکه ها زیرساخت ثابتی ندارند و می توانند به سرعت ایجاد گردند. مهم ترین کاربرد این شبکه فراهم کردن ایمنی در مسیر و جلوگیری از آسیب های جانی و خسارات مالی ناشی از تصادفات می باشد. به علت نحوه پیکربندی شبکه های بین خودرویی، حجم بالای پیام های مبادله شده، تحرک بالای گره ها و عدم مدیریت متمرکز شبکه، لازم است خصوصیات جدیدی در طراحی این شبکه لحاظ گردد. در این مقاله سعی بر آن است تا با معرفی پیشرفت های انجام شده و تحقیقات صورت گرفته، وضعیت فعلی این شبکه ها را در دنیا معرفی گردد. همچنین با معرفی مشکلات موجود در طراحی و جمع بندی راه حل های پیشنهاد شده، حوزه های تحقیقاتی مختلف در بخش ایمنی و مدیریت ترافیک معرفی خواهند گردید. سیستم های چند عامله یکی از جدیدترین و مناسب ترین ابزارهای کاربردی در این سیستم های می باشد. مزیت ها و قابلیت های سیستم های چند عاملی و تشابه غیر قابل انکار آن در تطابق با شبکه های بین خودرویی رویکرد جدیدی را در حوزه تحقیقات در این شبکه پیش روی محققین قرار داده است. با توجه به علاقه مندی محققین در سالیان گذشته بر استفاده از مدل های چند عاملی برای بهبود عملکرد شبکه های خودرویی در زمینه های مدیریت ترافیک و حمل نقل بر آن شدیم تا به معرفی و مرور کارهای انجام گرفته در این حوزه در بخشی از این تحقیق پرداخته شود.

کلمات کلیدی: شبکه بین خودرویی موردی، ایمنی، مدیریت ترافیک، سیستم های چند عامله، انتقال پیام.

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده مهندسی کامپیوتر، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران، Alireza_mohammadi@comp.iust.ac.ir

^۲ دانشیار، دانشکده مهندسی کامپیوتر، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران، mozayani@iust.ac.ir

چشم‌انداز کاربرد شبکه‌های حس گر بی سیم در سیستم‌های اندازه گیری علائم حیاتی

اردشیر قیامی، فروغ مزدهی، یوسف کاکاوندی
دانشگاه پیام نور

چکیده

غریبالگری سلامتی سالمندی و بیماری‌هایی که سالمندان با آن روبرو هستند و به دلیل کندی یا ناراحتی‌های حرکتی قادر به انتقال به مراکز درمانی نیستند، ارسال علائم حیاتی در مناطق بحران زده که تعداد زیادی مصدوم نیاز به کمک‌های امدادی دارند و دسترسی به پزشکان متخصص در آنجا فراهم نیست نمونه‌هایی از نیازمندی‌های کنونی است که جهت مرتفع نمودن آن فناوری‌های متنوعی تاکنون پیشنهاد گردیده است. هزینه بسیار زیاد پیاده‌سازی سیستم‌های پایش سلامتی، محدودیت شعاع پوشش این سیستم‌ها از یک طرف و همچنین وابستگی سیستم‌های کنونی به زیرساخت‌های ارتباطی گسترده و زمان و انرژی زیاد لازم برای پردازش اطلاعات حاصل از آن‌ها از طرف دیگر، نیاز به فناوری‌های ارتباطی مدرن پایدار، فراگیر، خوداتکا، سبک‌وزن، ارزان قیمت و امن برای پایش علائم حیاتی را به صورت روزافزونی افزایش داده است. یکی از این فناوری‌ها، شبکه‌های حس گر بی سیم است که ویژگی‌های منحصر به فرد آن باعث گسترده شدن روزافزون دامنه کاربردهای آن گردیده است. ما در این مقاله با رویکردی آینده‌پژوهانه چشم‌انداز کاربرد شبکه‌های حس گر بی سیم به عنوان سیستم‌های اندازه‌گیری علائم حیاتی از راه دور (تله‌بیومتریک) را ترسیم می‌نماییم.

کلمات کلیدی: شبکه حس گر بی سیم، تله‌بیومتریک، پایش علائم حیاتی، پوشش هوشمند

بررسی تاثیر هوش تکنولوژیکی بر عملکرد رقابتی بنگاهها

فاطمه هادی^۱

چکیده

تغییر در تکنولوژی همراه با ویژگی نوآوری بی وقفه، تاثیرات اساسی در کسب و کار و سرنوشت تجاری شرکتها و بنگاههای تجاری دارد. سازمانهای هوشمند منتظر تغییر نمی مانند، بلکه به طور فعال نظارت و دیده بانی کرده و از محیط در حال تغییر و نوآوری های جدید بهره می گیرند. در استفاده از هوش تکنولوژیکی شرکتها به گونه های مختلف عمل می کنند. برخی از شرکتها بر خودار از هوش تکنولوژیکی پایین از این نوآوریها بی بهره بوده و یا از آن استفاده نمی کنند. گروه دوم از شرکتها تلاشهای هوشمندانه خود را صرفا بر روی حفظ موقعیت کنونی خود متمرکز می کنند. و گروه سوم که تعداد قلیلی از سازمانها هستند منابع هوشمند خود را برای جستجوی فرصتهای تکنولوژیکی بکار می برند. عملکرد رقابتی نیز از مزیتهایی است که کمتر شرکتها توانایی پیشینه کردن آن دارند. رقابت پذیری یا توان رقابتی مرتبط با کلیه ارکان سیستم یک کسب و کار شامل درون دادها، فرایندها و برون دادها می باشد. به عبارتی یک کسب و کار زمانی از توان رقابتی بالایی برخوردار است که دارای درون دادها، فرایندها و برون دادهای رقابتی باشد. هوش تکنولوژیکی و سیستمهای کاربردی هوشمندی در تکنولوژی ها به شرکتها کمک می کنند تا روند تغییرات در بازار سهام، تغییرات در رفتار مشتریان و الگوهای مصرف، اولویتهای مشتریان، تواناییهای شرکت و نهایتا وضعیت شرکت را تجزیه و تحلیل کرده و با استفاده به موقع از آنها عملکرد رقابتی خود را بهبود بخشند. روش بررسی در نوشته حاضر توصیفی و تحلیلی می باشد و با هدف بررسی و تحلیل تاثیرپذیری عملکرد رقابتی بنگاهها از هوش تکنولوژیکی در صدد ارائه راهکارهایی برای استفاده از این قابلیت در بنگاهها و شرکتها تجاری می باشد.

کلمات کلیدی: هوش رقابتی، هوش تکنولوژیکی، عملکرد تجاری، عملکرد رقابتی

^۱ کارشناسی ارشد مدیریت فناوری اطلاعات، دانشگاه شهید بهشتی، گروه مدیریت، تهران، ایران. Hadi.fatemeh@gmail.com

پژوهش و توسعه در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات

بهنام رزاق منشی^۱

چکیده

فناوری اطلاعات یکی از پرکاربردترین فناوریهای قرن حاضر و بزرگترین موفقیت بشر در پیشرفت تکنولوژی و اطلاعات بعد از انقلاب کوپرنیکی در نجوم در روی کره زمین بوده است که امروز طبقه بندی کشورها در تمامی زمینه های علمی، فنی، اقتصادی، تجاری، اجتماعی، فرهنگی و غیره ... بر اساس میزان استفاده از فناوری اطلاعات سنجیده می شود و مرزهای جغرافیایی بر اساس همکاری در پردازش اطلاعات برداشته می شود و تولید پردازش و توزیع اطلاعات عامل قدرت تلقی می گردد. و نیز اطلاعات خشک و بی روح در فناوری اطلاعات به دنیای انسانی نزدیکتر می شود. حال به جهت اهمیت موضوع فناوری اطلاعات، ما در این مقاله ابتدا ضمن آوردن چند تعریف برای فناوری اطلاعات، عصرهای کشاورزی، صنعتی و فراصنعتی و مزایای استفاده از فناوری اطلاعات در هزاره سوم را مورد بررسی قرار داده و در این خصوص جامعه اطلاعاتی و برخی از خصوصیات آنرا در ذخیره سازی انرژی مطرح خواهیم کرد.

همه ما در دریایی از اطلاعات گرفتار آمده ایم، و فراگیری شنا کردن در این دریا یا غرق شدن در آن چالش هایی هستند که با آنها مواجه هستیم. «پیترو لایمن^۱ و هال آر. وارین^۲»

کلمات کلیدی: فناوری اطلاعات، عصر اطلاعات، جامعه اطلاعاتی

^۱ استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تالش، b_razzagh@yahoo.com

^۱ Peter Lyman
^۲ Hal R. Varian

آینده نگاری تحقیق و توسعه فناوری اطلاعات در ایران: موانع، چالشها و سازمانهای اثربخش

منصور شیدائی^۱، علیرضا طالب پور^۲، علی رضائیان^۳

چکیده

این مقاله با رویکرد آینده‌نگاری و با استفاده از خرد جمعی متخصصان و سایر فعالان این صنعت سعی در افزایش اثر بخشی تصمیم‌ها و سیاستهای این حوزه دارد. بر این اساس چالشهایی که انتظار می‌رود تحقیق و توسعه فناوری اطلاعات در آینده به آنها پاسخ دهد، موانع تحقیق و توسعه فناوری اطلاعات در ایران و میزان اثربخشی منابع در سازمانهای فعال استخراج شد و با استفاده از روش دلفی و بر پایه نظر اعضای پانل، تبیین و اهمیت و تاثیر هر یک مشخص گردیده است. همچنین اعضای پانل در خصوص اثربخشی سرمایه‌گذاری‌ها در بخش‌های فعال مورد پرسش قرار گرفتند و سازمانهای اثر بخش در تحقیق و توسعه فناوری اطلاعات بر اساس نظر اعضای پانل تبیین گردیده است.

کلمات کلیدی: فناوری اطلاعات؛ تحقیق و توسعه فناوری اطلاعات؛ آینده نگاری، چالش‌های تحقیق و توسعه فناوری اطلاعات، موانع تحقیق و توسعه فناوری اطلاعات

^۱ کارشناس ارشد مدیریت فناوری اطلاعات، دانشگاه شهید بهشتی، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران

^۲ دکتری الکترونیک گرایش پردازش تصویر، استادیار دانشکده برق و کامپیوتر دانشگاه شهید بهشتی

^۳ دکتری مدیریت دولتی، استاد دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهید بهشتی

ضرورت مطالعات آینده پژوهی در ارتباطات بینش و روشها بر منطق تحول رسانه ای

چکیده

هدف از این مقاله طرح ریزی بنیان های نظری استفاده از روشهای آینده پژوهی در پژوهش های علوم ارتباطات است. در آنجا که کهکشان گوتنبرگ، به عنوان مطالعه ای کاملاً آینده پژوه، بسیاری از چشم اندازهای جالب ارتباطات و وسایل ارتباط جمعی را در بر گرفت، اصل مشهور " رسانه پیام است" هم به عنوان برآیندی آینده پژوهانه، از این امر بحث می کرد که فناوری ها تنها نوآوری های ساده ای که مردم به کارش می برند نیستند بلکه وسایلی هستند که از طریق آن مردم مجدد خود را به هم عرضه می کنند. فلذا این پژوهش همسوی با آن مطالعات، بر آنست با تعریف منطق رسانه ای و زمان و مکان ارتباطی ضرورت ورود مطالعات آینده پژوهی به پژوهشهای ارتباطی را تبیین کند. در این تبیین این مقاله از منطق فازی و نظریه آشوب یاری جسته و سعی دارد به این پرسشها پاسخ گوید؛ 1 ضرورت مطالعات آینده پژوهی در ارتباطات چیست؟ 2 بینش مطالعات آینده پژوهی ارتباطی چیست؟ 3 روشهای قابل کاربرد در مطالعات آینده پژوهی ارتباطی کدامند؟ در روش شناسی پژوهش، روش تحقیق در این مقاله کتابخانه ای و اسنادی و روش مستخدم در نتیجه گیری هم تحلیل لایه ای علت ها است. نگاه به مسئله بر مدار آینده پژوهی و حقانیت آن ایجابی است. نتیجه اینکه بر منطق تحول رسانه ای و باز تعریف زمان و مکان ارتباطی ضرورت نگاه آینده پژوهانه به مطالعات ارتباطی گریز ناپذیر بوده و پاره ای از روشهای قابل کاربرد در این مطالعات عبارتند از؛ روش دلفی، روش سناریو، روش تحلیل لایه ای علت ها و ..... فلذا پیشنهاد می گردد روشهای آینده پژوهی در ادبیات پژوهش های رسانه و ارتباطات وارد و در کنار روشهای بنیادین تحقیق در این مطالعات استفاده شوند.

کلمات کلیدی: آینده پژوهی، ارتباطات، منطق رسانه ای، نظریه آشوب

آینده‌پژوهی پیامدهای فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در مقابله با جنگ نرم

مصطفی خودسیانی^۱، رضا کشاورز^۲، رضا مقیسه^۳

چکیده

این تحقیق با عنوان "آینده‌پژوهی پیامدهای فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در مقابله با جنگ نرم" متأثر از چند مسأله: از یک سو متأثر از رشد روز افزون فناوری‌های نوین و نوظهور بویژه فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در بین جوامع و بهره‌گیری حاکمان و سیاستمداران از فرصت‌ها و ظرفیت‌های متنوع این فناوری‌ها در حوزه‌های مختلف سیاسی، نظامی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ... و از سوی دیگر متأثر از پیچیدگی شرایط، فراوانی متغیرها، تنوع تهدیدها، وجود چالش‌ها و تعدد بازیگران منطقه‌ای و بین‌المللی می‌باشد. فرماندهی معظم کل قوا حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در خصوص ضرورت توجه به علم و فناوری در تقابل با جنگ نرم نظام سلطه می‌فرماید: «اگر چنانچه ملت‌ها نتوانند در قضیه‌ی هسته‌ای، در قضیه‌ی فضا، در مسائل الکترونیک، در مسائل گوناگون صنعتی، فناوری و علمی پیش بروند، راهی برای سیادت زورگویانه و قلدرانه‌ی اینها [نظام سلطه] بر دنیا باقی نخواهد ماند.» (۱۳۹۰/۱۲/۰۳) با توجه به تهدیدات نرم جبهه‌ی استکبار علیه مردم و مسئولین نظام ج.ا.ا که در سالیان اخیر رشد محسوس داشته است، نوشتار حاضر درصدد است تا با بررسی فناوری‌های نوظهور به تبیین اثرات مثبت (فرصت‌ها) و اثرات منفی (تهدیدات) فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در مقابله با جنگ نرم دشمن علیه انقلاب اسلامی بپردازد. این مقاله که نتیجه‌ی یک طرح پژوهشی است، از حیث هدف، تحقیقی کاربردی؛ از حیث سطح تحلیل، برخوردار از ماهیتی توصیفی-تحلیلی و از حیث رویکرد و طبقه‌بندی روش، متکی به روش کتابخانه‌ای و مطالعات میدانی می‌باشد. یافته‌های تحقیق به روش خبرگی احصاء شده است.

کلمات کلیدی: فناوری‌های نوظهور، فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT)، آینده‌پژوهی، جنگ نرم

^۱ کارشناس ارشد مطالعات دفاعی استراتژیک - مدرس دانشگاه افسری امام حسین (ع) - Fkhodsiani@gmail.com - ۰۹۱۳۹۱۱۵۵۷۸

^۲ کارشناس ارشد مهندسی پدافند غیرعامل گرایشccd - دانشگاه جامع امام حسین (ع) - Rezakeshavarze92@gmail.com

^۳ کارشناس ارشد مطالعات دفاعی استراتژیک- پژوهشکده عالی جنگ و علوم دفاعی دانشگاه جامع امام حسین (ع) - Rmemmm133@yahoo.com

آینده پژوهی در داده کاوی صحبت های عابران پیاده سناریو نگاری خلاقانه طبق نیاز

محمدجواد کرمی بروجنی^۱؛ شهره آجودانیان^۲؛ محمد داورپناه جزی^۳؛ سمیه کرمی
بروجنی^۴

چکیده

تمام آینده شامل عدم قطعیت هاست و شناسایی عدم قطعیت های بحرانی، وظیفه ی اصلی سناریو پردازان است. سناریوها به مثابه یکی از ابزارهای نخستین و پر کاربرد در فرآیند تفکر و آینده پژوهی هستند که رهبران و مدیران سازمان ها برای تصمیم گیری در برابر عدم قطعیت های پیش روی خود به کار می برند. روش برنامه ریزی سناریو برخلاف برخی روش های آینده پژوهی، هیچ ادعایی درباره ی پیش بینی قطعی و ممکن نمی کند و در عوض با استفاده از اطلاعات موجود و همچنین واقعیت های برگرفته از علوم طبیعی، اقتصاد و غیره، چندین داستان منطقی و منسجم درباره ی جهان آینده تدوین می شود. در این مقاله به بررسی یک سناریو شهودی در خصوص نوعی از داده کاوی در مدیریت شهرهای آینده پرداخته می شود. روشی که با وجود سرعت رشد فناوری ها چندان دور از دسترس نخواهد بود. علاوه بر آن می تواند خود زمینه ای برای تحقیقات و شاخه ای جدید در علم داده کاوی باشد و آن شاخه چیزی نیست جز داده کاوی اصوات پراکنده یک شهر یا کلان شهر.

کلمات کلیدی: داده کاوی اصوات، داده کاوی مکانی، داده کاوی، آینده پژوهی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی فناوری اطلاعات، موسسه آموزش عالی صنعتی فولاد، فولادشهر، اصفهان. پست الکترونیکی: plato2011@yahoo.com

^۲ عضو هیات علمی دانشکده کامپیوتر دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد، اصفهان. پست الکترونیکی: Shajoudanian@pco.iaun.ac.ir

^۳ عضو هیات علمی دانشکده کامپیوتر موسسه آموزش عالی صنعتی فولاد، اصفهان، فولادشهر. پست الکترونیکی: Mdjazi@cc.iut.ac.ir

^۴ دبیر کامپیوتر هنرستان کار و دانش آموزش و پرورش شهرستان بروجن: Teacher.karami@yahoo.com

جهت‌گیری‌های آینده در حوزه پردازش توده داده‌ها

امیر یوسفی^۱

چکیده

این مقاله درباره رهیافت‌ها و فضاهای پردازش ابری برای انجام تجزیه و تحلیل‌های آماری بر روی توده داده‌ها بحث می‌کند. به این منظور چهار محور مهم مدیریت داده‌ها و معماری‌های مرتبط، توسعه مدل و امتیازدهی، تصویرسازی و تعامل کاربر و مدل‌های کسب و کار در حوزه تجزیه و تحلیل و توده داده‌ها مورد بررسی قرار گرفته و تلاش شده است تا با بررسی روند تغییرات تکنولوژی و حجم روزافزون داده‌های تولیدشده شکاف‌های ممکن در تکنولوژی پردازش توده‌ها را شناسایی کرده و جهت‌گیری‌های آینده را در حوزه تحقیقات پردازش ابری توده‌داده‌ها در دایره مشکلات و چالش‌های ممکن پیشنهاد کند.

کلمات کلیدی: توده داده‌ها، مدیریت داده، پردازش ابری، تجزیه و تحلیل

---

^۱ کارشناس مهندسی فناوری اطلاعات و توسعه دهنده سیستم‌های سازمانی

ضرورت آینده پژوه فلسفه اینترنت نگاهی از منظر معرفت شناختی و هستی شناختی

مختار جعفری^۱، صادق سلیمانی^۲

چکیده

هدف این مقاله آینده پژوهی ایجابی اینترنت است و با ورود به حوزه معرفت شناسی (شناخت و رابطه انسان و هستی) و هستی شناسی بر آنست بر پایه چارچوب نظری فلسفه ارتباطات، فلسفه اینترنت را نظریه پردازی کند. با همین بینش اینترنت به عنوان بستر ارتباطی انسان، شی و پیام فرارسانه‌ای است که برآیند مخاطبان این بستر، در هستی شناسی واقعیت می یابد. این بستر رسانه ای دارای زبان، پیام، آگاهی ارتباطی، وجود ارتباطی، و هستی شناسی ارتباطی است و این هستی شناسی متضمن حرکت است. حرکتی در مکان و زمان. Hypermedia (ابر رسانه) بودنش به خاطر شمولیت تعاملی غیر خطی بودن، چندرسانه‌ای، و دارا بودن Hyperlink (ابرمتن) و Hypertext (ابریوند) آنست و Metamedia (فرارسانه) بودنش به خاطر برقرار بودن نوع دیگری از ارتباطات بین فرم و محتوی به عنوان ویژگی ارتباطی برجسته آن است. استمرار تاکید بر فرارسانه به پروژه مربع زندگی منتهی شده است. زبان این رسانه با گذر از کدهای دودویی، رابطه یک به یک ارتباطی (اسمبلی)، مترجم (Compiler)، مفسر (Interpreter) و نحوه نمایش (Markup) به حل مسایل (الگوریتمی) و عرضه محتوی در قالب چندرسانه‌ای (Multimedia) تکامل یافته است. پیام های این بستر رسانه‌ای شامل ارتباط لمسی، صوتی، چشمی و اکنون زبان بدنست. پیام ها گستره ای از ساخت و ارسال فایل، نامه‌ی الکترونیکی، چت کردن، نظر گذاشتن، خبر و Like و Follow را شامل می شود. آگاهی ارتباطی از وجود ارتباطی حاصل می شود یعنی با حضور ارتباطگر در جلوی صفحه نمایش (رسانه نخست) و ارسال کد و بعد حرکت در این بستر به صورت نقطه به نقطه یا پراکشی. رسیدن به هر نقطه یک نقطه آگاهی است و تمام این پروسه آگاهی. هستی شناسی این وجود ارتباطی هم نه با جدا شدن از واقعیت هستی و رفتن به حقیقت مجازی بلکه با لینک دهی و پیوند این دو حاصل می شود. مکان در اینجا با URL و آدرس IP جانمایی می شود و زمان اینجاست که با تراکنش های دیجیتالی همزمان که مدام سریع تر می شود و در

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد علوم ارتباطات، دانشگاه صدا و سیما، تهران، mr.mokhtarjafari@gmail.com

^۲ عضو هیات علمی دانشگاه کردستان، Sulaimany@UT.ac.ir

مکانی فشرده و مجازی رخ می‌دهد، تعریف می‌شود. در برابر حرکت در این مکان و فضا دو واژه فیلترینگ (محدود سازی و مانع‌گذاری) و ضد فیلترینگ (پراکسی؛ تماس غیر مستقیم و هویت جعلی؛ ارجاع با شناسه‌های سرگردان و متغیر) معنا یافتند. همانگونه که حساسیت به این حوزه اینترنت را موجب شد گستردگی آن اکسترانت را ساخت. در این بستر است که وب مستقل و وب اشتراکی به سمت وب معنایی میل کرده است. ضرورت نظریه پردازی این بستر از گمشدگی در آن، ناتوانی از انتخاب، عدم اشباع، هویت‌های دروغین، اینترنت اشیا و بحث روز اینترنت ملی است. البته با این مفاهیم مقاله حاضر، این پرسش فلسفی را پرداخت می‌کند که اینترنت چیست؟ و عطف به این پرسش؛ معرفت چگونه در آن حاصل می‌شود؟ وجود ارتباطی در برآیند بودن و شدن آن چگونه حاصل می‌شود؟ هستی آن با حضور وجود ارتباطی چگونه معنا می‌یابد؟ روش تحقیق در این مقاله کتابخانه‌ای و اسنادی و روش ماخوذ در نتیجه‌گیری تحلیل لایه‌ای علت‌ها است. نتیجه اینکه فلسفه اینترنت به عنوان امری ارتباطی که هست و باید باشد، برخاستی از استعاره، جهان بینی، عاملیت (سوژه) و گفتگو (بیان) است.

کلمات کلیدی: اینترنت، آگاهی ارتباطی، هستی ارتباطی، وجود ارتباطی، فرا رسانه

عوامل کلیدی و روندهای تاثیر گذار بر آینده فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی ایران

عبدالحسین بختیاری^۱، ایرج مرادی^۲ و زهره میرحسینی^۳

هدف: هدف از پژوهش حاضر بررسی روندهای تاثیر گذار و عوامل کلیدی فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی ایران در افق ۱۴۰۴ می باشد.

روش پژوهش: پژوهش حاضر از نوع تحلیلی پیمایشی است که با استفاده از روش دلفی انجام پذیرفته است. دلفی این پژوهش در دو دور برگزار گردید. جامعه آماری پنل دلفی، ۳۰ نفر از خبرگان حوزه فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی کشور می باشد.

یافته های پژوهش: بر اساس یافته‌های پژوهش، ارزش اطلاعات، گسترش شبکه‌های پهن باند، ظهور قالب‌های جدید منابع، بودجه کتابخانه‌ها، توسعه شبکه‌های اجتماعی، افزایش استفاده از اینترنت، هزینه استفاده از فناوری، افزایش کیفیت فناوری‌ها، گسترش ابزارهای همراه و افزایش حجم و سرعت انتقال اطلاعات مهم‌ترین عوامل کلیدی فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی آینده می باشند. نتایج حاصل از پژوهش حاضر در مورد تاثیر روندهای تاثیر گذار بر روی عوامل کلیدی فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های عمومی آینده، نشان می‌دهد که روندهای افزایش نرخ سرمایه‌گذاری در فناوری اطلاعات و اطلاع‌گرایی دارای تاثیر شدید با جهت مثبت می باشند و روندهای جهانی شدن، افزایش سطح سواد و آموزش، توسعه جهانی فناوری اطلاعات و افزایش محتوای دیجیتال و خدمات الکترونیکی دارای تاثیر متوسط با جهت مثبت هستند و همین‌طور روند افزایش درآمد بدون تاثیر و روند پیری جمعیت ایران دارای تاثیر شدید با جهت منفی خواهد بود.

کلمات کلیدی: عوامل کلیدی، روندهای تاثیر گذار، فناوری اطلاعات، کتابخانه‌های عمومی، آینده پژوهی.

^۱ نویسنده مسئول: کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی پردیس علوم دانشگاه تهران.

^۲ دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک.

^۳ دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران- شمال.

آینده پژوهی فرهنگ در فضای مجازی

محمد مشایخی

Mashaikhi55@gmail.com

چکیده

سرعت رشد فناوری به عنوان پیشران اصلی و محوری دگرگون ساز سرنوشت بشر، تصور و تخیل آینده ای را که تداوم گذشته باشد، از انسان ربوده است. نیاز امروز بشر، طراحی و ساخت آینده ای است که هیچ کس تجربه یا خاطره ای از آن ندارد. در این گستره، فضای مجازی به عنوان رهاورد فناوری اینترنت، موجد ساختار فرهنگی و اجتماعی نوینی است که با ویژگی های فرا واقعی خود در حال آفرینش دنیای جدیدی است که نمی توان از آن در نقش انعکاس جهان واقعی نام برد، بلکه دنیایی مستقل از دنیای واقعی است و انسان فردا را در جهانی مجازی سکونت خواهد داد. هدف از این مقاله پاسخ به این پرسش است که فرهنگ و الگوهای فرهنگی در فضای مجازی آینده، چگونه هویتی خواهند یافت؟ یافته های این پژوهش حاکی از آن است که در آینده با مجازی شدن زندگی بشر و ورود به عصر مجازی با تعامل و تقابل فرهنگ ها در فضای مجازی، ما شاهد یک جهان فرهنگی جدید با محوریت فردیت فرهنگی خواهیم بود. در این فضا فرد در یک گستره «جهان فردی» در یک فرایند خود سامانگر و خود راهبر تولید کننده الگوها و ارزش های فرهنگی فردگرا خواهد بود و همه اینها ناشی از احساس آزادی عمل فردی و ویژگیهای خاص فضای مجازی همچون غیر مرکزی بودن است. در دنیای فردا تصورات و تخیلات فرد گرایانه در روابط و تعامل افراد با یکدیگر و حتی با اشیاء فرمانروایی خواهند کرد.

کلمات کلیدی: آینده پژوهی، فضای مجازی، عصر مجازی، فرهنگ، فردگرایی.

چشم انداز جایگاه رایانش ابری در ایران

سعید حاجی علیان^۱، مرتضی یادگاری^۲، راضیه جوادیان^۳، فرشته فیروزیان^۴

چکیده

امروزه رایانش ابری^۵ به یکی از مباحث مهم فناوری اطلاعات تبدیل شده است. شبکه ابری^۶ شامل مجموعه ای از کامپیوترها، سرورها، منابع سخت افزاری و نرم افزاری و همچنین منابع عظیم پردازش و ذخیره سازی اطلاعات است که امکان بهره گیری از سیستم های تحت وب^۷ و کلیه سیستم های برخط^۸ مورد نیاز ما را فراهم می کند. همانطور که برای رفع انرژی (آب، برق، گاز و...) بدون بکارگیری ژنراتور، مخازن آب و یا گاز و تنها با در اختیار گرفتن یک اشتراک و انشعاب از منبع انرژی بهره می گیریم، میتوان گفت در آینده ی نزدیک بدون داشتن پردازنده^۹، دیسک های ذخیره سازی^{۱۰}، حافظه^{۱۱}، زیرساخت^{۱۲} سیستم عامل^{۱۳}، یا حتی برنامه^{۱۴} در محل زندگی خود و تنها از طریق در اختیار گرفتن اشتراک از مراکز ارائه دهنده ی سرویس های مربوط و با اتصال به بستر گسترده جهانی (اینترنت) نیازهای خود را برآورده خواهیم ساخت.

با توجه به پیشرفت چشم گیر و سریع فناوری اطلاعات در کشوره های مختلف از جمله ایران، در این مقاله با نگاهی به سند مدون راهبردی توسعه فناوری اطلاعات جمهوری اسلامی ایران در راستای نیل به دولت الکترونیک، با مطالعه و تحقیق موشکافانه به تفتیش فعالیت های انجام گرفته

^۱ مدیر پشتیبانی شرکت شید افزار رایانه (ضد ویروس شید) و دانشجوی کارشناسی فناوری اطلاعات، S.hajjalian71@gmail.com

^۲ مدرس دانشگاه در حوزه های امنیت، فناوری اطلاعات و مدیریت پروژه، هوش مصنوعی، نرم افزار و الگوریتم، m_yadegari@alumni.ut.ac.ir

^۳ دانشجوی کارشناسی نرم افزار کامپیوتر، raziye.javadiyan1995@gmail.com

^۴ دانشجوی کارشناسی فناوری اطلاعات، fereshte.firouzian7@gmail.com

^۵ Cloud Computing

^۶ Network Cloud

^۷ web

^۸ online

^۹ cpu

^{۱۰} Disk storage

^{۱۱} Memory

^{۱۲} Infrastructure

^{۱۳} Operating system

^{۱۴} application

در این زمینه در ایران پرداخته و با تحلیل دقیق پیشرفت های مربوط به حوزه فناوری اطلاعات، واری فعالیت های در دست اقدام و پیش بینی اقدامات مناسب قابل انجام و نزدیک به واقعیت در این حوزه، آینده و جایگاه رایانش ابری و نحوه ی استفاده از ظرفیت شبکه های ابری در ایران را طی یک چشم انداز ۵ ساله تعمق و بررسی میکنیم.

کلمات کلیدی: رایانش ابری، شبکه ابری، فناوری اطلاعات، ایران، چشم انداز

راه حل معماری بیگ دیتا در دریافت بیش از داده رسانه های

جمعی

سعید گلزار^۱

چکیده

انسان دائم در حال تولید داده است به طوری که اخیرا پیشرفت شگفت انگیزی در حجم داده تولید شده مشاهده می شود. برای سال ها این حجم انبوه از داده تولید شده بلااستفاده فرض می شد در حالی که همین داده همیشه یک بخش جدانشدنی و مهم در هر بنگاه تجاری خواه بزرگ یا کوچک بوده است. چرخه ارزش داده از داده خام تا استخراج بیش از آن و انواع تحلیل ها هستند که به بنگاه های تجاری کمک می کنند تا از مجموعه داده های خام به بیش مورد نظر برسند. اینترنت به کلی کار بنگاه های تجاری را به سمت تجارت دیجیتال تغییر داده است و پیامد آن انفجار داده شده است. خدمات رسانه های جمعی جنبه های جدید به تعریف نوع داده اضافه می کنند هم داده ساخت یافته و هم غیر ساخت یافته. شرکت هایی که در این زمینه فعالیت می کنند مشتاق هستند که از این منابع داده جدید برای پیش بینی، برآورد و دریافت بیش و در نهایت پیاده سازی محصول ابتکاری برای میلیون ها کاربر نهایی کسب امتیاز کنند. داده فعل و انفعالی در رسانه های جمعی شامل تنوع و سرعت رشد فزاینده هستند که در نتیجه متعاقبا چالش های مهمی را برای بنگاه های تجاری مطرح می کنند. راه حل معماری بیگ دیتا و اکوسیستم هدوپ موفقیت های زیادی در ارائه یک سازمان نتیجه بخش در نگهداری، پردازش، آنالیز، جستجو، داده کاوی و دریافت بیش از داده ساخت یافته و غیر ساخت یافته ارائه می دهد.

کلمات کلیدی: داده های حجیم، هوش تجاری، رسانه جمعی، سیستم فایل توزیع شده، داده غیر ساخت یافته، آنالیز داده های تجاری

^۱ کارشناسی ارشد نرم افزار، مشاور خدمات فناوری اطلاعات، دانشگاه مفید/ دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک، saeid@sgolzar.ir

روش های آینده پژوهی فناوری اطلاعات با تاکید بر روش تحلیل اختراعات

علیرضا انصاری اردلی^۱

چکیده

تحولات سریع و روز افزون فناوری و افزایش پیچیدگی سامانه های اطلاعاتی ضرورت توجه به پیش بینی فناوری به عنوان رکن اصلی مدیریت راهبردی فناوری را بیش از پیش نمایان کرده است. در این مقاله که به روش کتابخانه ای و مرور منابع مختلف انجام شده است ابتدا به بررسی اهمیت و ضرورت پیش بینی فناوری اطلاعات و ارتباطات پرداخته شده است و سپس روش های پیش بینی فناوری به صورت اجمالی شرح داده شده است. پیش بینی فناوری به روش تحلیل ثبت اختراعات یکی از روش های پر کاربرد برای پیش بینی فناوری اطلاعات و ارتباطات می باشد که به مدیران کمک می کند تصمیمات مناسب برای تعیین فناوری های آتی شرکت اتخاذ کنند. در روش پیش بینی فناوری بر اساس تحلیل اختراعات، پس از تشخیص اینکه فناوری مورد نظر در کدام مرحله از چرخه عمر خود می باشد، می توان در مورد آینده آن قضاوت کرد. بدین ترتیب که در صورتی که فناوری در مرحله تولد یا رشد باشد، می توان پیش بینی کرد که تا آینده نزدیک، رشد قابل توجهی در آن فناوری ایجاد شود و در آینده میان مدت یا دور وارد استفاده های صنعتی و عملیاتی گردد. در صورتی که فناوری در مرحله بلوغ یا پس از آن باشد، تا آینده نزدیک، تغییرات قابل توجهی در آن دیده نخواهد شد. همچنین در صورتی که فناوری در مرحله افول باشد، باید دید که فناوری های جایگزین آن چیست و این فناوری های جایگزین در کدام مرحله از چرخه عمر خود می باشند.

کلمات کلیدی: پیش بینی فناوری، مدیریت راهبردی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، تحلیل ثبت اختراعات

^۱ دانشجوی دکتری توسعه کشاورزی دانشگاه تبریز، A.ansariardal@ut.ac.ir